



Вісник Агрофорум № 6 (53) 2017

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ



*Прозорість в управлінні
сільськогосподарськими землями*

8



*«Приватизація» і «децентралізація»:
однакові підходи на тлі
деградації українського села*

23



*Спалювання соломи:
«За» і «Проти» – Іван Шувар*

32



*Кози у вашому господарстві
– Дмитро Періг*

40



<i>У Львові відбувся практичний семінар з проблем розвитку сільських територій.....</i>	<i>3</i>
<i>«Ярмарок кар'єри-2017» у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.....</i>	<i>5</i>
<i>На Львівщині стартував конкурс на підтримку аграріїв.....</i>	<i>6</i>
<i>У Львові обговорили особливості оформлення трудових відносин у 2017 році.....</i>	<i>7</i>
<i>Прозорість в управлінні сільськогосподарськими землями.....</i>	<i>8</i>
<i>За досвідом до Польщі – аграрії Львівщини вчилися як вирощувати овочі та ягоди за новітніми технологіями.....</i>	<i>9</i>
<i>Науковці обґрунтували модель обігу земель сільгосппризначення.....</i>	<i>10</i>
<i>Парламент скасував обов'язкове використання печаток на документах...</i>	<i>12</i>
<i>Добровільне приєднання громад: важливість закону для децентралізації...</i>	<i>15</i>
<i>За стажування без оформлення трудового договору – штраф.....</i>	<i>17</i>
<i>Ефективна система контролю має бути запроваджена на законодавчому рівні.....</i>	<i>20</i>
<i>Фітосанітарний стан сільськогосподарських рослин станом на 31 березня 2017 року.....</i>	<i>22</i>
<i>«Приватизація» і «децентралізація»: однакові підходи на тлі деградації українського села.....</i>	<i>23</i>
<i>Реалізовані фондом проекти забезпечують додаткове виробництво сільськогосподарської продукції, створюються додаткові робочі місця і сприяють модернізації виробництва – Зеновій Древняк.....</i>	<i>27</i>
<i>Спалювання соломи: «За» і «Проти» – Іван Шувар.....</i>	<i>32</i>
<i>Кози у вашому господарстві – Дмитро Періг</i>	<i>40</i>
<i>Рекомендації від ПП «Агрофон Плюс» для посівів озимої пшениці.....</i>	<i>45</i>
<i>Господарю на замітку.....</i>	<i>47</i>
<i>Моніторинг цін.....</i>	<i>52</i>
<i>Анонс подій.....</i>	<i>53</i>



У Львові відбувся практичний семінар з проблем розвитку сільських територій

16-17 березня у Львові з ініціативи Міністерства аграрної політики та продовольства України та Проекту ЄС «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики в Україні» відбувся навчально-практичний семінар «Державна політика в галузі розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні. Застосування європейських підходів до розвитку сільських територій в українському контексті. Вивчення та поширення кращих практик в Україні».

Із вступним словом до учасників конференції звернулися перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський, директор Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації Наталія Хмиз, директор департаменту науково-освітнього забезпечення та розвитку підприємництва на селі Андрій Стефанович.

Учасниками семінару стали представники з усіх областей Західної України, які мали змогу ознайомитися з актуальними напрямками, проектами та програмами для забезпечення збалансованого розвитку сільських територій, динамізації процесу розвитку кооперативів в умовах децентралізації.



Крім того, присутні на семінарі дізналися від експертів про основні напрями політики стратегічного розвитку сільських територій і кроки щодо їх адаптації до європейських вимог, ознайомилися з успішними проектами та практиками, які реалізовано в Україні, а також мали змогу детальніше ознайомитися з практичними аспектами розвитку територій в рамках трьох тематичних груп – розвитку сільського зеленого туризму, формування брендів регіональної продовольчої продукції відповідно до моделі країн ЄС, формування перспективних проектних пропозицій для програм міжнародної технічної допомоги діючих в Україні.

17 березня учасники семінару ознайомилися з діяльністю СВК «Добротворець» у Кам'янка-Бузькому районі Львівщини, яке виробляє молокопродукти та успішно реалізує їх на районному рівні для потреб підприємств, шкільних установ та дитячих садочків.



Керівник кооперативу Володимир Слюз розповів присутнім, що виробничі потужності кооперативу дозволяють переробляти щоденно до 3 т. молока, виробляючи широкий асортимент молокопродуктів – молоко, сири, творог. Постачальниками молока на переробку є фермери, а вже у найближчий час кооператив буде надавати спеціальну підтримку для розвитку малих сімейних ферм.



Джерело: Львівська Аграрна палата



«Ярмарок кар'єри-2017» у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

29 березня у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького відбувся черговий «Ярмарок кар'єри-2017», у якому взяли участь понад 20 установ, фірм та організацій Західної України. Серед них Львівський обласний та міський центри зайнятості, Львівська обласна державна адміністрація, Львівська міська рада, Оптовий ринок сільськогосподарської продукції «Шувар», сільськогосподарський комплекс з Івано-Франківщини «Danosha» та інші.

Відкриваючи Ярмарок кар'єри, ректор університету Володимир Стибель привітав учасників заходу: роботодавців і студентів. Зокрема, він сказав: «Особливістю цього річного Ярмарку кар'єри стане конкурентна боротьба молодих спеціалістів за місце праці, а працедавців – за найрозумніших випускників нашого університету. Адже економічне зростання будь-якого підприємства можливе лише тоді, коли у його складі є висококваліфіковані фахівці, котрі володіють достатнім рівнем науково-технічних знань і можливостями, мають запас життєвої активності та прагнуть реалізувати свій потенціал».

Заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Людмила Гончаренко відзначила високу потребу у фахівцях для розвитку аграрного виробництва на підприємствах області так і необхідність знань при започаткуванні власної справи.

Також вітали студентів роботодавці. Вони запрошували до своїх столів з презентаціями, де студенти могли написати чи залишити вже готові резюме, більше дізнатись про роботу та умови.



Джерело: www.vetuniver.lviv.ua



На Львівщині стартував конкурс на підтримку аграріїв

Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації повідомляє, що конкурсна комісія з надання фінансової підтримки суб'єктам господарювання, фізичним особам, які здійснюють діяльність в галузі агропромислового комплексу, розпочинає прийом документів для відбору виконавців заходів Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роки у 2017 році.

У 2017 році на фінансову підтримку аграріїв Львівщини з обласного бюджету виділено 11,2 млн. грн.

Кошти спрямовуватимуться у вигляді фінансової підтримки на конкурсній основі за такими напрямками:

- фінансова підтримка суб'єктів господарювання агропромислового комплексу, фізичних осіб шляхом компенсації відсотків за кредитами (позиками), залученими в банківських установах чи кредитних спілках у національній валюті.

- фінансова підтримка суб'єктів господарювання агропромислового комплексу на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів.

- фінансова підтримка суб'єктів господарювання в галузі сільського господарства у вигляді дотації на площу угідь, на яких проводитимуться заходи із збереження та відтворення родючості ґрунтів.

З порядком та умовами проведення конкурсу можна ознайомитись за посилання: http://loda.gov.ua/agr_prohramy

Джерело: www.loda.gov.ua



В Україні може з'явитись Асоціація ягідників

Рішення про створення Асоціації ягідників України ухвалили у Львові за «круглим столом», що відбувся 22 березня. Таке об'єднання повинно консолідувати виробників та переробників ягід для гармонійного розвитку ягідного сектору України.

Участь у круглому столі на тему «Сировинна база та переробка ягід в Західній Україні» взяли господарства зі Львівської, Закарпатської, Рівненської, Вінницької, Київської та Черкаської областей. Захід ініціював департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА та Громадська спілка «Інноваційне фермерство і кооперація».

Окрім цього, за круглим столом також обговорили земельні проблеми, труднощі реєстрації сортів, вимоги і стандарти до якості культивованих ягід та їх експорт.

Джерело: www.loda.gov.ua



У Львові обговорили особливості оформлення трудових відносин у 2017 році

30 березня у Львові з ініціативи юридичної фірми «GOLAW» відбулася панельна дискусія «Трудові відносини: як працювати без штрафів і порушень в 2017 році».

Старший юрист ЮФ «GOLAW» Ірина Кальницька розповіла представникам підприємств області, що для організації трудових відносин на підприємстві необхідно мати і ретельно вести накази про працевлаштування та звільнення персоналу, трудові договори, посадові інструкції, колективний договір (не є законодавчо обов'язковим) і правила про прийом на стажування та практику.

Фахівець Головного управління Держпраці у Львівській області Іванна Ковальчук розповіла про вимоги законодавства, виконання які контролює управління, алгоритм і правила проведення перевірки на підприємствах стосовно дотримання трудового законодавства, передумови для формування плану планових перевірок підприємств і публічного висвітлення зазначеного переліку.

Важлива увагу приділялася висвітленню вимог сучасного трудового законодавства відносно нарахування мінімальної заробітної плати і правила контролю щодо їх дотримання. Слід зазначити, що в поточному році на підприємства області вже нараховано штрафних санкцій на суму майже 2 млн. грн за неоформлення у відповідності до вимог законодавства працівників або недотримання вимог щодо нарахування мінімальної місячної заробітної плати у 3200 грн. Іванна Ковальчук розповіла також про особливості стажування, проходження практики на підприємстві та вимоги при встановленні випробувального терміну.

Підсумовуючи виступ І. Ковальчук нагадала про можливість отримання консультацій у громадській приймальні ГУ Держпраці області.

В межах дискусії представники двох підприємств сфери послуг області розповіли учасникам зустрічі про власний успішний досвід управління персоналом і інструменти заохочення до продуктивної праці.





Прозорість в управлінні сільськогосподарськими землями

29 березня у Києві з ініціативи Торгово-промислової палати України та в партнерстві з Товариством з управління та реалізації земель Німеччини (BVVG) проведено Міжнародну конференцію «Прозорість в управлінні сільськогосподарськими землями».

Із вступним словом до учасників конференції звернувся президент торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков та звернув увагу, що палата, в партнерстві з фахівцями з Німеччини, вже понад 10 років надає консультації підприємцям стосовно правильного оформлення відносин землекористування і становлення прозорих стосунків на цьому ринку.

Представники асоціації фермерів та приватних землевласників України навели статистику рейдерських захоплень землі фермерських господарств, найбільша кількість із яких відбувається в Кіровоградській та Дніпропетровській областях.

Німецькі експерти в своїх доповідях детально звернули увагу на їх досвід планування територіального розвитку і землекористування, а також на комплекс заходів з метою контролю та запобіганню корупції.

Менеджер проектів BVVG Крістоф Конрад Гільден відзначив, що роздержавлення земель в 1990-х роках стало важливою передумою для динамічного розвитку фермерства і підвищення конкурентоспроможності виробників на ринку.

Представник Держгеокадастру України розповів учасникам конференції про основні кроки відомства щодо спрощення умов реєстрації договорів оренди земельних ділянок, а також звернув увагу на проект, який реалізується при підтримці Світового Банку щодо дистанційного зондування земель.

В межах конференції експерти Німецько-Українського агрополітичного діалогу презентували нове дослідження «Прозорість у системі управління землями – досвід Німеччини та опції для України».





За досвідом до Польщі – аграрії Львівщини вчилися як вирощувати овочі та ягоди за новітніми технологіями

Нещодавно аграрії Львівщини, члени Львівської Аграрної палати спільно з керівником Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Наталією Хмиз побували на декількох господарствах Польщі, що займаються вирощуванням ягід та овочів.

Зокрема, львівська делегація відвідала село Sobieszczany, де майже всі мешканці вирощують малину та постачають у приймальний пункт з холодильником, що закуповує ягоду. Побачили як вирощують, доглядають та зрошують кущі.

Друге унікальне господарство – у містечку Matcze – «Plantacja Matcze – Szkóli Zamojskie» займається вирощуванням лохини на площі 45 га та постачає ягоду у майже у всі супермаркети Європи. На території господарства аграрії Львівщини оглянули новітнє холодильне обладнання, лінії сортування, пакування.

У колективному господарстві «RSP Norokie», що вирощує зернові, технічні культури та овочі, делегація львівських аграріїв побувала на завершення. Це господарство – вдалий приклад кооперації 30 офіційних агровиробників, які спільно володіють землею площею 1000 га. В період збору урожаю господарство додатково забезпечує роботою 12 мешканців села. Річний оборот становить близько 14 млн. злотих.



Також гості зі Львівщини відвідали круглий стіл з президентом аграрних палат Польщі, керівниками аграрних палат Любельського та Свентокшиського воєводств, на якому обговорили питання співпраці і обміну досвідом.

Джерело: www.loda.gov.ua



Науковці обґрунтували модель обігу земель сільгосппризначення

Інститут аграрної економіки обґрунтував модель обігу земель сільськогосподарського призначення, яка не має нічого спільного з «розпродажем українських земель», поінформував директор інституту, академік НААН Юрій Лупенко.

За його словами, базовим постулатом розробленої науковцями Інституту аграрної економіки моделі обігу земель сільськогосподарського призначення є законодавче закріплення вимог до покупця земельної ділянки.

Таким покупцем має бути лише громадянин України, який проживає за місцем знаходження земельної ділянки, що купується, має спеціальну сільськогосподарську освіту та (або) певний досвід роботи у сільському господарстві, і передбачає господарювати на купленій ділянці особисто.

За такого підходу купівля земельних ділянок сільськогосподарського призначення відбуватиметься на користь селян виключно як засобу виробництва. Це має забезпечити розширення зайнятості сільського населення, підвищення його доходів і формування потужного середнього класу в сільській місцевості як базового елементу розвитку сільських громад і збереження українського села.

З огляду на порівняно високу вартість земельних ділянок сільськогосподарського призначення для селян – навіть нормативно-грошова оцінка 1 га сільгоспугідь становить близько 31 тис грн – запровадження обігу цих ділянок має супроводжуватись створенням спеціальної ефективної системи його регулювання.

Вона має включати кілька складових. По-перше, йдеться про надання пільгових кредитів, компенсацій, дотацій тощо покупцям для придбання земельних ділянок за рахунок бюджетних коштів, пояснив академік.

По-друге, слід створити спеціальну установу для підтримки ліквідності – справедливої, достатньо високої, економічно обґрунтованої ціни – земельних ділянок. Ця установа повинна викуповувати ділянки у випадку надлишку їх пропозиції на ринку, а потім продавати селянам по мірі збільшення попиту.

Також модель передбачає запровадження обігу земель сільськогосподарського призначення відповідно до спеціально розробленої вченими Інституту аграрної економіки Дорожньої карти. Вона передбачає проходження щонайменше шести етапів: від сприйняття суспільством самої моделі – до розроблення та запровадження механізму державного регулювання ринкового обігу сільськогосподарських земель.

Реалізація зазначеної моделі дасть змогу не лише забезпечити права власників земельних ділянок, а й завершити формування ефективного для держави і максимально сприятливого для українських селян ринку сільськогосподарських земель, стверджує Юрій Лупенко.



Урбанізація сприяє розвитку сільського господарства

Урбанізація може стати каталізатором розвитку сільського господарства. Зміна взаємовідносин між містом і селом призведе до розвитку технологій сільськогосподарського виробництва. Про перспективи і проблеми, пов'язані з урбанізацією населення країн світу йдеться в новій доповіді, підготовленій за підтримки Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (FAO).

Разом з тим, в FAO підкреслюють, що зростання попиту з боку міст не призведе до автоматичного зростання доходів невеликих фермерських господарств, тому міжнародна спільнота має бути готове до нових проблем, пов'язаних зі стрімкою урбанізацією.

У доповіді особлива увага приділяється взаємовигідним відносинам між містом і селом в таких країнах, як Китай, Індія, Бангладеш і Ефіопія. Автори доповіді називають те, що там відбувається, «тихою революцією». Міське населення хоче отримувати продукцію високої якості і готове платити за неї вищу ціну. Фермери, намагаючись задовольнити запити жителів міст, звертаються до більш сучасних методів ведення господарства, відмовляються від менш якісних культур, які не потребують ретельного догляду, інвестують в розвиток сільської інфраструктури.

Джерело: www.kurkul.com



Аграріям повернуть ПДВ, що є на рахунках у казначействі

Верховна Рада прийняла за основу і в цілому проект Закону № 6099 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо захисту прав вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника».

«Блокування додаткових рахунків в системі електронного адміністрування ПДВ фактично позбавило сільгоспвиробників можливості у встановлені строки зареєструвати податкові накладні у порядку, передбаченому для спецрежиму», – зазначив один із авторів законопроекту, народний депутат Олег Кулініч. Він нагадав, що у січні 2017 року, крім закінчення дії спеціального режиму, на аграріїв чекала ще одна проблема – казначейство на підставі рішення ДФС заблокувало додаткові ПДВ-рахунки, які повинні були працювати до 30 січня 2017 року. Натомість, слідуючи консультаціям ДФС, аби уникнути штрафних санкцій, аграрії спрямовували кошти напямую до казначейства для реєстрації податкових накладних і на свої спеціальні рахунки, самотійно виконуючи законодавчо визначену функцію держави.

Таким чином, законопроект № 6099 передбачає законодавчий механізм одноразового коригування значення формули з урахуванням суми, яка на сьогодні зависла на рахунках у казначействі.

Джерело: www.agrotimes.net

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ****Верховна Рада скасувала обов'язкове використання печаток на документах**

Верховна Рада України скасувала вимоги про обов'язкове використання печаток на документах. Дану норму передбачає законопроект №4194, який підтримали 226 народних депутатів.

Законом внесено зміни до низки законодавчих актів, якими виключаються вимоги про обов'язкове використання печаток (незалежно від їх наявності у суб'єктів господарювання) та необхідність використання печаток у взаємовідносинах суб'єктів господарювання з державними органами та органами місцевого самоврядування.

Державним органам забороняється вимагати наявності печатки на документах.

Передбачається, що наявність або відсутність печатки не створює жодних юридичних наслідків. Так, виключається можливість визнання документа (угоди, правочину) недійсним (неукладеним, невчиненим) у зв'язку з відсутністю печатки.

Крім того, вводиться адміністративна відповідальність за вимагання проставлення печатки на документі.

Така дія передбачає штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850-1700 грн).

Джерело: www.agronews.ua

**Мінагрополітики оприлюднило оновлений проект постанови Кабінету Міністрів України**

20 березня 2017 року на офіційній інтернет-сторінці Міністерства аграрної політики та продовольства України оприлюднено проект зміни до постанови Кабміну в якому запропоновано зміни в додаток до Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 831 стосовно нормативів капіталізованого рентного доходу на землях сільськогосподарського призначення природно-сільськогосподарських районів Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя.

Джерело: www.minagro.gov.ua



Мінсоцполітики про особливості прийняття на роботу одиноких матерів

Законодавство про працю передбачає низку гарантій для одиноких матерів, зокрема гарантій під час прийняття їх на роботу.

Згідно з п. 9 постанови пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 р. №9 «Про практику розгляду судами трудових спорів» одинокою матір'ю вважається:

- жінка, яка не перебуває в шлюбі й у свідоцтві про народження дитини якої відсутній запис про батька дитини або запис про батька зроблено в установленому порядку за вказівкою матері;

- вдова;

- інша жінка, яка виховує і утримує дитину сама.

Відповідно до ч.1 ст.184 Кодексу законів про працю встановлено заборону щодо відмови жінкам у прийнятті на роботу, а також щодо зниження їм заробітної плати з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до трьох років, а одиноким матерям – за наявністю дитини віком до 14 років або дитини-інваліда.

У разі відмови в прийнятті на роботу таких жінок власник або уповноважений ним орган зобов'язаний повідомляти їм причини відмови в письмовій формі.

Трудовий договір з одинокою матір'ю за наявності дитини віком до 14 років або дитини-інваліда укладається на загальних підставах.

Відмову в прийнятті на роботу може бути оскаржено в судовому порядку.

Відповідно до п.3 ч.2 ст.231 КЗпП спори про відмову в прийнятті на роботу жінок, які мають дитину-інваліда, а також одиноких матерів (батьків) - за наявності дитини до 14 років, розглядаються безпосередньо в районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судах.

Також на таку категорію жінок поширюються гарантії в разі скорочення працівників на підприємстві, установі, організації.

Так, відповідно до ч. 3 ст. 184 КЗпП звільнення одиноких матерів, які мають дитину віком до 14 років або дитину-інваліда, з ініціативи власника або уповноваженого ним органу не допускається, крім випадків повної ліквідації підприємства, установи, організації, коли допускається звільнення з обов'язковим працевлаштуванням. Таких жінок обов'язково працевлаштовують також у випадках їхнього звільнення після закінчення строкового трудового договору. На період працевлаштування за ними зберігається середня заробітна плата, але не більш як три місяці з дня закінчення строкового трудового договору.

Джерело: “Дебет-Кредит”

Трудові книжки скасовують

Як роз'ясник голова ПФУ Олексій Зарудний, Пенсійний фонд планує всім працюючим видати електронні посвідчення, які замінять паперові трудові книжки. Для цього вже модернізовано реєстр застрахованих осіб (які працюють офіційно і за них роботодавець платить страхових внесків в ПФ) – тепер він єдиний по всій країні

Зараз, для того щоб реєстр повністю змінив паперову трудову книжку, в нього треба додатково внести дані про посади працівника. У Пенсійному фонді обіцяють, що всі технічні питання вирішать у другій половині року, і перші ID-картки замість паперових книжок планують видавати вже до кінця року.

Е-книжка виглядає як пластиковий паспорт або водійські права: фото, П.І.Б. і підпис власника, термін дії і називається “Посвідчення застрахованої особи”. На підставі кількості років сплати страхових внесків розраховується трудовий стаж, що дає право на пенсію, який внесуть в е-книжку (нагадаємо, сьогодні чоловікові для отримання пенсії потрібно офіційно відпрацювати 35 років, жінці – 30 років). Далі вже кадровики будуть зобов'язані вносити і до реєстру, і в е-книжку всі дані про працівника: якщо Ви приймете, на яку посаду, коли переведений на іншу посаду або звільнений, за якою статтею.

Джерело: «Дебет-Кредит»

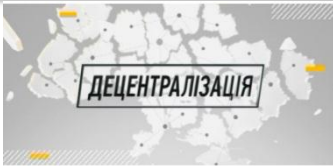


Які документи подаватимуть водокористувачі для отримання дозволу

Державна фіскальна служба у Вінницькій області інформує про те, що з 4 червня 2017 року, відповідно до змін, внесених Законом України від 07.02.2017 р. № 1830 до Водного кодексу України, дозволи на спеціальне водокористування видаватимуться територіальними органами Державного агентства водних ресурсів на підставі заяви, яка подаватиметься водокористувачем в паперовій або електронній формі разом із таким пакетом документів: - обґрунтування потреби у воді з помісячним нормативним розрахунком водокористування і водовідведення; - опис та схема місць забору води та скиду зворотних вод; - нормативи гранично допустимого скидання (ГДС) забруднюючих речовин у водні об'єкти із зворотними водами (з розрахунком на кожний випуск (скид) окремо); - затверджені індивідуальні технологічні нормативи використання питної води (для підприємств та організацій житлово-комунального господарства, суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення, житлово-експлуатаційних підприємств та організацій); - копія правовстановлюючих документів на водні об'єкти (для орендарів водних об'єктів).

Отримані до 4 червня 2017 року дозволи на спеціальне водокористування, будуть чинні до моменту закінчення строку їх дії.

Джерело: «Дебет-Кредит»



Добровільне приєднання громад: важливість закону для децентралізації

17 березня Президент України Петро Порошенко підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного приєднання територіальних громад (законопроект № 4772). Закон дає змогу суттєво пришвидшити формування спроможного базового рівня місцевого самоврядування, бо значно спрощує процедуру добровільного об'єднання громад.

Вже створені ОТГ пройшли процедуру об'єднання, вже сформували органи управління. Вони мають більш широкі повноваження і значні ресурси, що дозволяє їм реалізовувати проекти розвитку інфраструктури: ремонтувати і навіть будувати школи, дитсадки, водогони, дороги, системи вуличного освітлення, закуповувати комунальну техніку, створювати комунальні підприємства, дбати про благоустрій навіть найвіддаленіших сіл тощо. У цьому їм допомагає держава, місцевий бізнес, сприяють міжнародні партнери.

Звичайно, сусідні громади, які з тих чи інших причин одразу не пішли на об'єднання, зараз вже бачать усі вигоди такої консолідації зусиль і бажають долучитися до ОТГ.

Раніше приєднатися до вже створеної ОТГ можна було лише знову пройшовши усю процедуру об'єднання. А це, звичайно, політично і фінансово не вигідно.

Новий закон значно спрощує процедуру доєднання до діючої об'єднаної громади. Ним передбачається, що голову ОТГ в ході приєднання не переобирають, вибори депутатів проводяться не в усій об'єднаній громаді, а лише на приєднаній території. Приєднана громада стає старостинським округом в ОТГ. При цьому, голова приєднаної громади гарантовано отримує повноваження старости і стає членом виконкому ОТГ.

Отже в раді ОТГ будуть представлені інтереси усіх мешканців новоствореної громади, а місцева влада не зазнає політичних потрясінь.

Тобто процес приєднання можна назвати спрощеною процедурою об'єднання громад.

За спрощеною процедурою до ОТГ може приєднуватися громада, яка має з нею спільну межу і за перспективним планом формування територій громад області відноситься до цього об'єднання.

За спрощеною процедурою можна приєднуватися лише до ОТГ, визнаних Урядом спроможними. У Законі йдеться, що Кабінет Міністрів може визнати ОТГ спроможною за умови її утворення навколо населеного пункту, визначеного перспективним планом як адміністративний центр, а також якщо кількість населення ОТГ становить не менше половини кількості населення громад, які мали в перспективі увійти до такої ОТГ.

Отже тепер громади можуть об'єднатися і отримати статус спроможної ОТГ навіть якщо це об'єднання не на 100 % відповідає перспективному плану. Тобто громади, які не хочуть об'єднуватися, тепер не стоятимуть на заваді тим, хто готовий розвиватися шляхом консолідації зусиль.

Згідно зазначеного закону існує можливість приєднуватися до вже існуючих ОТГ, якщо таке приєднання не суперечить законодавству і методиці формування громад, не створює «білих плям» (громади є суміжними) на сусідніх територіях, це не складно буде зробити, навіть за умови внесення змін до перспективного плану.

Ініціатором, як і у випадку об'єднання громад, можуть бути голова, депутати чи мешканці як ОТГ, так і приєднуваної громади.

Чи може ОТГ відмовити громаді в приєднанні?

ОТГ може відмовити громаді у приєднанні хіба що у випадку, коли громада, яка хоче приєднатися, не належить до ОТГ за перспективним планом чи не має з нею спільної межі. Якщо ж ОТГ відмовлятиме «законним претендентам» на приєднання, Кабінет Міністрів України матиме право скасувати рішення про визнання такої ОТГ спроможною.

Так як громади тепер у меншій мірі залежатимуть від існуючих перспективних планів, очікується, що обласні ради разом з обласними державними адміністраціями розроблятимуть більш цілісні, збалансовані перспективні плани, сформовані на основі чітких розрахунків і критеріїв формування спроможних громад.

Законом також не забороняється приєднувати до ОТГ суміжні громади з інших районів. Але до останнього часу Центральна виборча комісія не вбачала підстав для призначення перших виборів в об'єднаних громадах, створених на межі кількох районів.

Нагадаємо, 14 березня цього року, Верховна Рада України прийняла в цілому законопроект щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів (№5520). Коли закон набуде чинності, підстав не призначати вибори в об'єднаних та приєднаних громад з різних районів у ЦВК вже не буде.

Джерело: www.decentralization.gov.ua



Змінено строки проведення реєстрації юросіб, підприємців та громадських формувань

29 березня під час засідання Кабінет Міністрів України підтримав розроблений Міністерством юстиції проект постанови «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів від 25 грудня 2015 року №1133» та змінив строки проведення реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Внесені зміни забезпечать приведення норм даного документа у відповідність до чинного законодавства та практики реалізації Постанови № 1133 державними реєстраторами.

Джерело: www.kmu.gov.ua



Ухвалено концепцію держполітики у сфері захисту прав споживачів до 2020 року

29 березня, на засіданні Кабміну було ухвалено Концепцію державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року, розроблену Мінекономрозвитку.

Концепція має на меті вдосконалити механізми захисту споживачів в Україні, визначивши основні завдання державної політики у сфері захисту прав споживачів із урахуванням найкращих практик країн ЄС, – розповідають у Мінекономрозвитку.

Джерело: «Дебет-Кредит»

Кабмін схвалив законопроект про приватизацію земель державних підприємств

Кабінет Міністрів України 29 березня схвалив проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приватизації земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій».

Про це повідомляє ІА “Укрінформ”.

Джерело: www.agropolit.com



За стажування без оформлення трудового договору – штраф

Судові органи вважають порушенням допуск до роботи на умовах стажування без попереднього оформлення трудового договору

Такий висновок зробили судді Миколаївського окружного адміністративного суду в постанові від 06.02.2017 р. у справі № 814/2156/16.

На їхню думку, це є порушенням статті Кодексу законів про працю (КЗпП), згідно з якою працівник не може бути допущений до роботи без:

- укладення трудового договору, оформленого наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу,
- повідомлення ДФС про прийняття працівника на роботу в порядку, встановленому Кабміном.

За таке правопорушення передбачена відповідальність згідно з абз. 1 ч. 2 ст. 265 КЗпП у 30-кратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення.

Джерело: «Дебет-Кредит»



Експорт яблук до ЄС виріс в 347 разів

Поставки яблук з України до країн ЄС зросли в 2016 р. в 347 разів, до 1125 т, порівняно з 2013 р. Реалізація яблук в азійські країни за 2013-2016 рр. зросла у 55 разів, до 1211 т. Проте, найбільша частка продажів за кордон припадає на Білорусь, куди Україна наростила поставки за 2014-2016 рр. у 63 рази, до 9396 т.

Майже весь експорт зерняткових припадає на яблука – 95%, інші зерняткові фрукти (груші, айва) займають незначну частку експорту цієї групи фруктів. В основному зерняткові постачаються на внутрішній ринок, де минулого року було реалізовано 213 тис. т цих фруктів.

Стосовно вартості, то найдорожче яблука у 2016 р. українські виробники продавали до азійських країн – за середньою ціною 0,44 дол США/кг та в ЄС – 0,22 дол.США /кг. До Білорусії українські компанії постачали найдешевшу продукцію – за ціною 0,17 дол США/кг. Середня ціна яблук на внутрішньому ринку України в 2016 р. склала 0,18 дол США/кг.

Джерело: www.minagro.gov.ua



Ціни на українську редиску зросли в 1,5 рази, порівняно з минулим роком

На ринку України продовжує збільшуватись пропозиція ранньої редиски, втім, ціни на продукцію не поспішають знижуватись. За даними «Інфо-Шувар», господарства Закарпатської області сьогодні є головними постачальниками української редиски.

Як вже повідомляли раніше, перші партії вітчизняної редиски з'явилися у середині березня за ціною 10-11 грн/кг на ОРСП «Шувар», найбільшому в Західній Україні оптовому ринку. Сьогодні на «Шуварі» вітчизняну редиску великим гуртом пропонують за ціною 13-14 грн/кг, попри те, що пропозиція зростає щодня. За інформацією «Інфо-Шувар», в цю ж дату минулого року редиска коштувала майже в 1,5 рази менше.

«Ціни на редиску поки що тримаються на відносно високому рівні через те, що пропозиція, порівняно з минулим роком, є меншою. В 2016 році масове надходження редиски на майданчик «Шувару» почалось як мінімум на тиждень раніше. Цього року редиска в теплицях Закарпаття визріває повільніше через прохолодну погоду», – коментує ситуацію Олесь Боднар, керівник майданчику для торгівлі з автомобілів ОРСП «Шувар».

Джерело: www.shuvar.com



В Угорщині представлять українську продукцію під час бізнес-форуму

21 квітня відбудеться українсько-угорський аграрний бізнес-форум, в рамках якого проходитиме виставка українських та угорських підприємств. Заходи відбудуться у м. Кішварда (Угорщина) при підтримці Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства землеробства Угорщини, Міністерства національного розвитку Угорщини та Посольства України в Угорщині. Участь у форумі та виставці – безкоштовна.

Співорганізаторами заходу виступають ВГО «Українська аграрна конфедерація», ICC Ukraine, Угорсько-українська ТПП, Національна аграрна палата Угорщини та мерія міста Кішварда.

Бізнес-форум охопить такі галузі економіки як сільське господарство, харчова промисловість та виноробство.

Участь у заході візьмуть представники профільних відомств України та Угорщини, аграрного бізнесу, експерти, дистриб'ютори та представники торговельних мереж, які зможуть надати відповідну консультативну інформацію щодо можливості виходу продукції українських компаній в торговельні мережі.

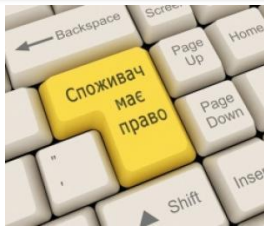
Початок заходу запланований на 10:00 за центральноевропейським часом. Місце проведення заходу – Театр-дім мистецтв міста Кішварда (Kisvárdai Várszínház és Művészetek Háza, 4600 Kisvárd, Flórián tér 20., www.szh.hu).

До участі запрошуються усі бажаючі. Звертаємо Вашу увагу, що через обмеженість кількості виставочних стендів (25-30 для української сторони) вони бронюватимуться відповідно до надходжень підтверджень від компаній.

У разі зацікавленості у заході, з метою забезпечення відповідних угорських партнерів та організації можливих зустрічей B2B, просимо скontaktувати з відповідальною особою.

З додаткових питань та щодо реєстрації необхідно звертатись до відповідальних співробітників Посольства України в Угорщині: Сергій Александров: +36-30-720-66-50 (VIBER, WhatsApp), serhii.aleksandrov@mfa.gov.ua, Юрій Керничний :+36-30-194-38-60 (VIBER, WhatsApp), yurii.kernychnyi@mfa.gov.ua

Джерело: www.minagro.gov.ua



Ефективна система контролю має бути запроваджена на законодавчому рівні

Ухвалення законопроекту «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» (реєстр. №0906) дозволяє через законодавчі зміни запровадити ефективну систему контролю та передбачити інструменти, які мінімізують корупцію. На цьому наголосив Голова Держпродспоживслужби Володимир Лапа під час загальних зборів учасників Спільки молочних підприємств України.

«Сьогоднішня ситуація зі здійсненням Держпродспоживслужбою позапланових заходів контролю є неприйнятною. У зв'язку зі змінами в законодавстві Держпродспоживслужба може вийти на позапланову перевірку виключно за погодженням центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду. Виходить, що відповідно до законодавства мораторію для Держпродспоживслужби нібито немає, але по суті перевірки заблоковані», – наголосив Володимир Лапа.

За його словами, законопроект № 0906 передбачає здійснення перевірок без попереджень, якщо на ринок може потрапити небезпечна харчова продукція, а також планові перевірки в рамках довгострокових планів контролю, за винятком, наприклад, запровадження системи НАССР. У цьому випадку підприємству треба дати час підготувати документи. Але якщо є підозра, що на ринок випускається небезпечна продукція, то логічно, що перевірка має проводитися без попередження. Також передбачена можливість відеофіксації процесу перевірок як господарюючим суб'єктом, так і компетентним органом.

Володимир Лапа нагадав, що зараз законопроект перебуває в парламенті на доопрацюванні на повторне друге читання.

«Я сподіваюся, що на рівні Комітету ВР з питань аграрної політики та земельних відносин це питання буде опрацьовано. Спеціалісти Держпродспоживслужби також долучаються до роботи над законопроектом. Після його прийняття і схвалення відповідних підзаконних актів, ми зможемо більш ефективно виконувати функції в частині безпечності харчової продукції, які на нас покладаються», – зауважив Голова Держпродспоживслужби.

Він додав, що на рівні бізнесу є розуміння того, що ефективна система контролю має бути запроваджена: «Мова йде про цивілізований бізнес, який працює в межах чинного законодавства, бо саме він найбільше страждає».

Джерело: www.consumer.gov.ua



Білорусь – головний імпортер українських вишень

Експорт кісточкових фруктів минулого року зріс удвічі. У 2016 році простежувалася чітка тенденція відновлення експорту кісточкових фруктів, вироблених в Україні. Виробництво в Україні 2016 року склало 509,8 тис. т, з них найбільшу частку, 43% займали вишні і черешні, 35% – сливи. Всього на зовнішні ринки було поставлено 1879 т, або 0,4% валового збору.

Минулого року українські господарства виробили 156,4 тис. т вишні та 63,3 тис. т черешні, з яких у підприємствах зібрано 3,2 тис. т вишень та 2,7 тис. т черешні. Таким чином 95% обсягів ринку черешні та 97% ринку вишні в Україні забезпечуються домашніми господарствами, що зберігає високий потенціал для комерціалізації даної галузі.

Логістика ринку в зовнішній торгівлі продукцією кісточкових змінила напрямлення. Якщо у 2013 році 99% вишень та черешень (більше 4 тис. т) було експортовано в Російську Федерацію, то у 2016 році головним чином поставки здійснювалися у Білорусь (1,6 тис. т), яка ще чотири роки тому не входила до топових країн-імпортерів.

Джерело: www.usab.ua



Навчально-практичні семінари для аграріїв Львівщини

27-29 квітня 2017 року на Львівщині в рамках співпраці між Львівською Аграрною палатою та Аграрної палати регіону Іль-де-Франс (Франція) відбудуться практичні семінари та навчання для представників фермерських та особистих селянських господарств області.

Навчання проводитиметься у трьох тематичних групах за наступними напрямками:

- Крістоф Діон, керівник технічної та економічної служби Аграрної палати регіону Іль-де-Франс, спеціаліст з питань управління фермерським господарством;

- Емануель Гріар, дорадник з питань вирощування зернових культур Аграрної палати регіону Іль-де-Франс;

- Стефан Ролланд, дорадник з питань вирощування овочевих культур та ягід Аграрної палати регіону Іль-де-Франс.

Участь безкоштовна.

Зацікавлені товаровиробники Львівщини можуть звертатися за детальною інформацією та реєстрацією до Львівської Аграрної палати: м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й поверх, тел.: (032) 294-84-03, (067) 974-69-81; e-mail: lvivagri@gmail.com



Фітосанітарний стан сільськогосподарських рослин станом на 31 березня 2017 року

У Степу, подекуди Лісостепу та Поліссі личинки хлібної жужелиці за чисельності 0,5-3 екз. на кв.м пошкодили 1-4% рослин на 3-20% обстежених площ. У Миколаївській області біля 10% личинок припинили живлення. У теплі сонячні дні спостерігається літ злакових мух (чорна пшенична, гессенська), крайові смуги озимини заселяють хлібні блішки, відроджуються личинки злакових попелиць. В лісосушках Херсонської області в місцях зимівлі відмічається пробудження клопа-шкідливої черепашки. В Степу, південному Лісостепу відбувається живлення гусениць старших віків озимої совки, які чисельністю 0,5-1 екз. на кв.м пошкодили 1% рослин, в інших областях продовжується переміщення шкідника у верхній шар ґрунту.

Повсюди на 3-66% посівів озимих зернових культур, 0,5-12% рослин уражено борошнистою росою, септоріозом, гельмінтоспоріозом, кореневими гнилями, подекуди бурою листовою іржею. У Поліссі 1-3% рослин озимого ячменю уражено ринхоспоріозом. Ранньовесняне боронування посівів в поперек рядків, прикореневе підживлення азотними та іншими добривами з додаванням мікроелементів та регуляторів росту оздоровлюватимуть посіви. Рішення щодо оздоровлення озимих зернових культур фунгіцидами слід приймати після обстеження посівів диференційовано щодо кожного поля.

Посіви озимого ріпаку з настанням тепла осередково в Запорізькій, Миколаївській Одеській, Тернопільській та інших областях заселяють ріпаковий листкоїд, стеблові прихованохоботники. 2-9% рослин культури (минулорічне листя) охоплено пероноспорозом, альтернаріозом, фомозом (Львівська, Хмельницька обл.). Бактеріозом коренів, сніговою плісню в осередках Київської, Чернівецької областей уражено 2-6% рослин. Стан посівів озимого ріпаку поліпшують підживленням азотними добривами й розпушуванням міжрядь. За встановлення жаркої сухої погоди та чисельності хрестоцвітих блішок понад 3-5 екз. на кв.м посіви рекомендовано обприскувати дозволеними до використання інсектицидами.

У відростаючих багаторічних травах спостерігається початок виходу і живлення бульбочкових довгоносиків та піщаного мідяка, які за чисельності 1-3 екз. на кв.м та 0,5-1 екз. на кв.м відповідно пошкодили до 2% рослин. У теплі дні відмічали літ ріпакового та капустиного біланів, подекуди чортополохівки (Черкаська обл.). На бурячищах відбувається поодинокий вихід звичайного бурякового довгоносика та бурякової крихітки. На чагарниках біля узбіччя доріг відмічено початок відродження бурякової попелиці.

Повсюди на озимих культурах обліковують 0,5-2, осередково до 4 жилих колоній на гектарі мишоподібних гризунів. У багаторічних травах, садах, неугіддях, узбіччях доріг враховується 1-5 жилих колоній на гектарі. Для попередження пошкодження посівів озимини необхідно постійно стежити за розвитком та розселенням гризунів, і за потреби проводити затруєння нір дозволеними родентицидами, дотримуючись санітарних вимог.



«Приватизація» і «децентралізація»: однакові підходи на тлі деградації українського села

Віктор Борщевський, доктор економічних наук, професор, Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України



Василь Магас, кандидат економічних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка

Сьогодні в Україні дедалі більших обертів набуває маховик адміністративно-територіальної реформи. Одним із ключових завдань, яке ця реформа покликана виконати, є подолання економічних проблем розвитку сільських територій на основі формування спроможних сільських територіальних громад. З цією метою у квітні 2015 року Кабінет Міністрів України затвердив своєю постановою Методику формування спроможних територіальних громад, яка передбачає укрупнення сільських територіальних громад шляхом їх об'єднання навколо «потенційних адміністративних центрів».

У тому ж 2015 році було прийнято інші важливі нормативно-правові акти, спрямовані на активізацію процесу реформування адміністративно-територіального устрою держави. Передусім, це стосується Законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (від 05.02.2015 р. № 157-VIII) і «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо організації проведення перших виборів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» (від 04.09.2015 р. № 676). А вже у жовтні 2015 р. відбулися перші вибори до об'єднаних територіальних громад.

Разом із цим, якимось непомітно минув доволі своєрідний для українського села ювілей: 20-річчя з моменту прийняття «епохального» Указу Президента України «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям» (від 8 серпня 1995 р. № 720/95), яким в Україні фактично було започатковано масовий рух із розподілу та перерозподілу земельних ресурсів.

Відсутність гучних святкувань із приводу 20-річного ювілею паювання, яке мало стати «наріжним каменем» процесу приватизації у сільському господарстві України та вагомим кроком на шляху «формування ефективного власника» (як уявлялося ідеологам аграрної реформи), спричинене доволі скромними результатами його проведення.

Більше того, сьогодні дедалі частіше лунають думки про руйнівний вплив паювання на розвиток земельних відносин у державі та на ефективність функціонування сільської економіки загалом.

Фактичний «провал» паювання, яке не досягнуло жодної з поставлених перед ним стратегічних цілей, спричинивши при цьому утвердження в Україні «агрохолдингової» специфіки сільського господарства та укорінення «сировинної» моделі його розвитку, був неминучим через ґрунтування на методологічній основі «соціальної інженерії».

Соціальні інженери схильні експериментувати над суспільством, нав'язуючи йому ті моделі поведінки, які визначаються їх уявленнями про «світле майбутнє» і про «незворотність процесу реформ». У деяких публікаціях відзначається, що «метою соціальної інженерії є спонукання людей робити певні дії, які вони за звичних умов ніколи б не вчинили»[1].

Яскравим свідченням належності кампанії з паювання земель до методів соціальної інженерії є приклади мислення ідеологів та свідчення учасників цього процесу, відображені у відповідних наукових публікаціях.

Ось як, наприклад, виглядав процес паювання очима одного з його послідовників: «У колективних господарствах було створено спеціальні комісії за участю спеціалістів та вчених, які спільно впроваджували пайові відносини власності, а також реформували колгоспи. Робота в кожному господарстві здійснювалася згідно з програмами, розробленими комісіями і затвердженими на зборах. У колгоспах довелося виконати великий обсяг робіт, які до цього часу ніде не виконувалися: детально роз'яснити селянам суть і цільове призначення паювання майна, погодити з ними питання щодо того, хто повинен мати право на майновий пай, розшукати в архівах відомості про рік вступу кожного селянина в колгосп, його натуральну і грошову оплату праці за роки роботи в господарстві тощо» [2].

На жаль, читаючи такі висловлювання, не лише стає сумно з приводу безпідставного оптимізму та щирої наївності ідеологів української аграрної реформи. Подекуди стає страшно, що той же нестримний оптимізм і така ж безмежна наївність лежать в основі розгортання нової хвилі соціальних експериментів у нашій державі, які запускаються «соціальними інженерами» у процесі здійснення адміністративно-територіальної реформи.

Подібність обох сценаріїв є просто вражаючою. Починаючи із назви, яка ґрунтується на підміні понять (так само, як паювання, по суті справи, немало нічого спільного з приватизацією, так і об'єднання громад, за своєю сутністю, немає нічого спільного з децентралізацією). По-друге, як і двадцять років тому, основним методом «проштовхування» реформи є «промивання мізків». Наведена цитата про «роботу на місцях» із потенційними власниками паїв може бути сміливо використана при описуванні характеру нинішньої «роботи» з потенційними учасниками об'єднаних територіальних громад.

1. Соціальна інженерія або маніпуляції свідомістю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zillya.ua/sotsialna-inzheneriya-abo-manipulyatsi-svidomisty/>

2. Баланюк І. До історії сучасної аграрної реформи та її особливості в Івано-Франківській області / Іван Баланюк // Регіональна економіка. – 1998. – № 4. – С. 57-67. – С. 58

Прикро, що маючи перед очима негативний досвід псевдо-приватизації двадцятирічної давнини, який проводився за примусовим сценарієм «згори» і не призвів ні до чого доброго, породивши велику кількість квазівласників, жодним чином не спроможних здійснювати функцій з ефективного управління своєю «власністю», нинішні реформатори знову стають на ті ж самі «граблі». Вони знову пускають у хід метод «соціальної інженерії», який у кінцевому підсумку призведе до формування великої кількості об'єднаних територіальних громад (насамперед сільських), які виявляться абсолютно неспроможними вирішувати свої економічні та соціальні проблеми.

Звичайно ж, не можна абстрагуватися від того факту, що нинішній адміністративно-територіальний устрій та розподіл владних повноважень не дає змоги розвиватися сільським територіальним громадам. Але це не є підставою для впровадження ризикових соціальних експериментів, які взагалі можуть поставити українське село на грань виживання.

Виходом із ситуації може стати лише проведення реальної децентралізації та забезпечення еволюційного розвитку місцевих громад. З метою недопущення компрометації абсолютно правильної ідеї децентралізації та зростання ролі місцевого самоврядування, відродження духу громад важливо засвоїти наступні прості істини.

Перше. Децентралізація – це не адміністративно-територіальна реформа. Точніше, це не укрупнення чи розукрупнення нинішніх адміністративних районів, і не механічне формування об'єднаних територіальних громад. У нинішніх умовах за цим проглядається спроба уряду зняти із себе відповідальність за функціонування закладів системи освіти та охорони здоров'я на селі та передати її на рівень місцевих громад. Це не тільки не відповідає завданням і природі місцевого самоврядування, але й здатне повністю зруйнувати його основи. Тому, форсування адміністративно-територіальної реформи, за відсутності концептуального бачення реформи систем освіти та охорони здоров'я, – це просто волюнтаристська ініціатива з боку певних політиків та громадських організацій.

Друге. Сьогодні центральна влада в ролі стимулу обіцяє об'єднаним територіальним громадам державну фінансову підтримку у вигляді бюджетних субвенцій, які й без цього виділяються на утримання закладів освіти та охорони здоров'я. При цьому неодмінно проголошується, що державним чиновникам належатиме «право контролю». Це свідоме викривлення суті децентралізації. Децентралізація – це незалежність фінансових джерел місцевого самоврядування від волі чи від примх центру. Децентралізація – це формування суспільних фінансових ресурсів та контролю за їх використанням за принципом «знизу-вверх», а не навпаки. Тобто, не центр передає ресурси і забезпечує контроль за їх використанням, а навпаки, – громадяни і громади.

Третє. Децентралізація – це передача, вірніше повернення у власність місцевих громад земель, лісів та інших природних ресурсів, які знаходяться в їх

межах та здавна їм належали. Звичайно, за умови, що вони не перебувають у державній чи у приватній власності. При цьому до державної власності повинні належати землі, ліси та інші природні ресурси виключно загальнодержавного значення.

Четверте. Здавна в Україні під місцевою громадою вважались жителі окремого населеного пункту (села, селища, міста). Наслідком нинішніх дій соціальних експериментаторів стане спотворення самого змісту слова «громада» та руйнування духу громади. Тому, будь-які об'єднання територіальних громад повинні відбуватися виключно на добровільних засадах.

П'яте. Нинішній черговий соціальний експеримент, який відбувається під гаслом децентралізації, жорстко керується Кабінетом Міністрів України, який при цьому спирається на владну вертикаль обласних і районних державних адміністрацій (передусім це стосується погодження, а фактично – затвердження перспективних планів формування об'єднаних територіальних громад, а також пропагування самої ідеї об'єднання в середовищі сільських мешканців). При цьому формальна відповідальність за створення об'єднаних територіальних громад перекладається на голів та депутатів сільських, селищних та міських рад, які виступають ініціаторами об'єднання.

І нарешті ключовою проблемою нинішньої адміністративно-територіальної реформи, як соціального експерименту, є відсутність цілісного бачення її цілей і стратегії реалізації. Адже започатковані заходи мають здебільшого хаотичний характер і здійснюються сумнозвісним методом «спроб і помилок», який безуспішно застосовувався українськими «реформаторами», ще починаючи з 1990-х років минулого століття. Як наслідок, реалізовується велика кількість заходів на різних рівнях владної ієрархії, а необхідних змін до Конституції України не внесено. В результаті виникає небезпечна колізія, коли нормативно-правові акти, якими забезпечується процес реформування адміністративно-територіального устрою в Україні, фактично суперечать базовим принципам місцевого самоврядування, сформульованим у розділі XI та статті 133 Конституції України. А стаття 19 Конституції України визначає, що «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України». Тому справедливо виникає запитання, а чи не пригадають нинішнім «реформаторам», у разі гучного провалу їх експериментаторських зусиль, статті 60 Конституції України, згідно якої «Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази. За віддання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність».



Фінансові ресурси за умови вибору правильного напрямку їх вкладання відіграють важливе значення в розвитку аграрного виробництва. Про успішний досвід підтримки агроформувань області в інтерв'ю «Віснику Агрофорум» розповів директор Львівського обласного фонду підтримки індивідуального житлового будівництва на селі Зеновій Древняк.

Реалізовані фондом проекти забезпечують додаткове виробництво сільськогосподарської продукції, створюються додаткові робочі місця і сприяють модернізації виробництва – Зеновій Древняк

- Розкажіть будь ласка про основні напрями діяльності фонду на Львівщині?

- З.Д.: Львівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі було створено у свій час з ініціативи Міністерства аграрної політики та продовольства України в кожній області для реалізації програми «Власний дім». Згодом всі регіональні відділення фонду перейшли у підпорядкування Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Програма індивідуального будівництва «Власний дім» забезпечує доступність житла для більшості громадян, які потребують поліпшення житлових умов у сільській місцевості. Реалізується програма шляхом надання довготермінових пільгових позик сім'ям, які проживають у селі на будівництво та його інженерне забезпечення.

Минулого року Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації запропонував фонду взяти участь у реалізації нової Комплексної програми розвитку агропромислового виробництва на 2016-2020 роки по одному із трьох напрямів, який пов'язаний з наданням поворотної фінансової допомоги сільським товаровиробникам. Зазначений напрям відповідає статутним повноваженням фонду, оскільки мова йде про надання кредитів на поворотній основі під низькі відсотки аналогічно як в програмі «Власний дім», а тому ми взяли участь у розробці нормативних документів, які регулюють діяльність програми.

- Які особливості обласної програми підтримки агровиробників через фонд?

- З.Д.: Минулого року за цим напрямом програми фонд використав 8,4 млн. грн з обласного бюджету для надання поворотної фінансової допомоги – кредитів під 5 % річних агроформуванням Львівщини. На цей рік передбачено аналогічну суму і ми розраховуємо на успішне виконання заходів програми.

Передумови для цього є – обласний бюджет кошти виділив, внесено зміни до обласної програми і підписано розпорядження голови Львівської облдержадміністрації про порядок використання бюджетних коштів. Власне люди вже звертаються до нас, оскільки окремі особи не встигли це зробити минулого року чи забракло коштів для підтримки їх проектів в останні два місяці 2016 року. Таким чином, після видання розпорядження, оголошено офіційно конкурс, і ми починаємо приймати документи, передаємо їх конкурсній комісії, беремо участь у конкурсній комісії і при позитивному рішенні конкурсної комісії стосовно заявника він визнається переможцем конкурсу. І ми укладаємо кредитні угоди. Надходження коштів агроформуванню забезпечуємо шляхом укладання нотаріально посвідченого договору застави майна, іпотеки або поруки від одного чи кількох осіб. Цього року ми реалізуємо програму значно швидше, ніж в минулого році, а тому в кінці квітня – на початку травня перші клієнти вже зможуть одержати кошти на які виробники дуже розраховують та чекають. Є люди які вже мають ясність стосовно бізнес-планів, куди для чого і на які напрями спрямовувати ресурси першочергово найбільш ефективно. Враховуючи особливості розвитку галузей сільського господарства, наприклад висаджування ягідників чи розведення тварин, технологічні операції можуть бути доцільними лише в певні періоди року і саме на них клієнти фонду потребують фінансові ресурси.

- *Чи внесено суттєві зміни в цьогорічну програму підтримки агроформувань за даним напрямом порівняно з минулим роком?*

- **З.Д.:** Порівняно з минулим роком в нас передбачено збільшення кількості пріоритетних напрямів використання коштів, оскільки в 2016 році зверталися потенційні одержувачі, а прямого зазначення галузі виробництва, наприклад свинарства, не було. Якщо дрібнотоварний виробник, якому складно займатися документами, шукати гроші, звертався, наприклад, стосовно поповнення стада племінними тваринами в свинарстві, то ми розглядали проект, але він не відносився до категорії пріоритетних. Минулого року ми розглянули такий бізнес-план наприкінці року, але фактично коштів для реалізації проекту у галузі свинарства вже не було. Фонд в рішенні конкурсної комісії формально погодив цей проект для підтримки при наявності коштів і ми будемо здійснювати його підтримку в поточному фінансовому році.

Головна зміна програми – термін надання коштів збільшено максимально до п'яти років, а не на три роки, як в минулий рік. Це краще для суб'єктів господарювання в плані повернення цих коштів рівними частками починаючи з другого року їх використання.

Всі зміни без сумніву скеровані на те, щоб людині допомогти, лібералізувати процес одержання кредитів, а сам шлях від звернення до одержання коштів зробити коротшим, простішим, доступнішим для того, щоб

ресурси скеровувалися на розвиток бізнесу агроформувань з максимальною ефективністю. Крім того, важливо, щоб ми довели головним розпорядникам бюджетних коштів і обласній раді, що жодна копійка не втрачається, а реалізовані проекти забезпечують додаткове виробництво сільськогосподарської продукції, створюються додаткові робочі місця і сприяє модернізації виробництва. Для цього і призначена ця програма.

- Які райони Львівщини були найбільш активними в реалізації програми фонду в минулому році?

- З.Д.: Насамперед ми не робили диференціації між районами щодо можливостей одержання ресурсів і не встановлювали які-небудь умовні квоти. Ми приймаємо заявки від усіх, хто звертається, виконує нормативні вимоги, і в порядку живої черги надавали ресурси. Звісно, в минулому році були і більш активні райони, наприклад Перемишлянський, Самбірський, Пустомитівський. Хоча доступ до інформації про програму однаковий, оскільки поширювали буклети, озвучували в ЗМІ, зокрема і в районних газетах дану інформацію та перед різними цільовими аудиторіями. На сьогодні популяризація програми на Львівщині достатньо широка, зокрема і на сторінці фонду в соціальній мережі. Крім того, відбувається постійне поширення інформації про реалізовані проекти і Департаментом агропромислового розвитку області. Фактично всі відомі сучасні засоби комунікації для поширення інформації ми використовуємо.



- Чи всім потенційним бажаним одержати кредит, на Вашу думку, вистачить в цьому році передбаченого ресурсу підтримки?

- З.Д.: Думаю, що не вистачить, тому є конкурс і обираються кращі проекти за актуальністю теми, що прописана в напрямках підтримки і які обласний бюджет вважає за необхідне підтримати першочергово. Наприклад, є такий напрям як бройлерне птахівництво, де рентабельність і так висока,

є капіталовкладення, а тому депутати обласної ради вирішили їх не включати в пріоритетний.

Другий момент – максимальна прозорість і ефективність використання коштів. Наприклад, один виробник потребує фінансових ресурсів для поточної підтримки виробництва, а другий хоче його модернізувати для суттєвого збільшення обсягів виробництва в два рази. Звісно, що більше балів на конкурсній комісії одержить виробник, який забезпечить найвищу ефективність використання коштів, найкоротший період окупності проекту і створить максимальну кількість додаткових робочих місць.

Наприклад, учасник програми минулого року, керівник ФГ «Радвань Нова» на Пустомитівщині Антон Мільчевич задекларував створення чотирьох робочих місць, але вже створив п'ять робочих місць і працевлаштовує свої побратимів з якими служив в зоні АТО. Такі фактори звісно впливають на прийняття рішення. Але відхилені членами конкурсної комісії проекти можуть доопрацьовуватися заявниками і існує можливість повторного звернення.

Програма затверджена до 2020 року, а тому кошти, що повертаються, будуть скеровуватися також додатково на реалізацію заходів програми. Отже, сума коштів може бути більшою, ніж щорічні асигнування передбачені Львівською обласною радою. Фактично при розробці даної програми ми взяли все найкраще, що було в програмі «Власний дім» і максимально відкинули бюрократичні перешкоди.

- *А інші області цікавилися досвідом діяльності фонду на Львівщині в реалізації подібної програми?*

- **З.Д.:** Досвід Львівщини широко озвучується в Міністерстві аграрної політики та продовольства України і на інших публічних заходах, інформували ми керівників фондів, аналогічних нашому, в інших областях. В результаті подібна програма кредитування аграрного сектору реалізується, на скільки мені відомо, і в Дніпропетровській області. Фактично, в даному випадку, є конкретні проекти, є люди і встановлено терміни в які проект має бути реалізованим. Існує можливість відвідати господарства і побачити реальні результати, які також висвітлюються в ЗМІ.

Учасники минулорічного конкурсу проектів, наприклад з АТ «Зелений кошик», ФГ «Радвань Нова» і ФГ «Коза-дерева» вже продемонстрували результати.



- *Які найцікавіші проекти з технологічної точки зору підтримав фонд в 2016 році?*

- **З.Д.:** Досить ефективним вкладенням коштів є бізнес-проект АТ «Зелений кошик». Наявне обладнання не дозволяло вирощувати окремий спектр овочів. Наприклад, наявні в підприємця лампи підсвічування для вирощування базилика і цибулі були якісні, а для вирощування зеленого салату не зовсім підходили.

Потреба області в салатах в осінньо-зимовий період практично не задоволена. Підприємство провело значну підготовчу роботу вивчило технології, а тому технічні характеристики ламп вітчизняного виробництва не дозволяли вирощувати продукцію належної якості. Лампи нідерландської компанії «Philips» дозволили вирощувати якісний салат, якого потребують споживачі, особливо в зимовий період.

А термін вирощування салатів скоротився лише до 20 днів. В рамках проекту фонду підприємство придбало 500 подібних ламп з потрібною довжиною хвиль. Фактично кредит видано виключно на придбання ламп.

Ми рекомендуємо всім позичальникам не розпорошувати кошти одержані від фонду за різними напрямками, а пропонуємо сконцентрувати фінансові ресурси за одним напрямом вкладання, що дадуть змогу виробнику докорінно змінити ситуацію і побачити ці зміни, наприклад на придбання саджанців в рамках проект «500 успішних господарств». Це не міндобрива чи інші оборотні засоби, які можна і не побачити, а реальні основні фонди для розвитку виробництва в агроформуваннях.

- *Який позитивний ефект реалізації програми у Львівській області?*

- **З.Д.:** Фактично лише за минулий рік фондом надано 24 кредити на суму 8,4 млн грн., придбано 80 голів великої рогатої худоби, 11 одиниць самохідної техніки, 10 одиниць ґрунтообробної техніки, інвестовано в ремонт і облаштування виробничих приміщень та ін. Це досить вагомий результат, який свідчить про ефективне використання коштів обласного бюджету.

- *Дякуємо за цікаве інтерв'ю!*

Розмову вів Павло Музика.



Blattin®

**КОМБІКОРМИ
БІЛКОВІ КОНЦЕНТРАТИ
МІНЕРАЛЬНІ ПРЕМІКСИ**



с. Жовтанці, Кам.-Бузький р-н. Львівської області, вул Львівська, 2а
тел. +38(032) 292-23-18, +38 (067) 67-33-143, blattin.com.ua



Спалювання соломи: «За» і «Проти»

Іван Шувар, доктор сільськогосподарських наук, професор Львівського національного аграрного університету, Заслужений діяч науки і техніки України

Українські землі, які ще й досі мають високу природну родючість, здатні забезпечувати нашу націю хлібом насущним, та й не тільки нас.

Але дуже прикро, що у період високої цивілізації, ми, на перший погляд, розумні й грамотні українці нищимо на втіху ворогам, наші родючі землі, які щороку стають біднішими. Родючість ґрунту – це показник богом даний нам, українцям. А як ми йому за це віддячуємо?

В. В. Докучаєв, досліджуючи українські ґрунти сто років тому, зазначав: *“Стан ґрунтів – це дзеркало, в якому відбивається матеріальний і духовний світ людини”*. Він застерігав, що ніщо так не знищує нашу землю, як відсутність знань. *Давньокитайські землероби придумали такий влучний вислів: “Нездара вирощує бур’яни, розумний отримує врожай, а мудрий плекає землю”*.

З огляду на представлену проблему виникає запитання: у чому ж основна причина такого стану “родючих” ґрунтів країни? Відповідь на нього охоплює цілу низку життєво важливих аспектів. Тут надзвичайно важливо – відсутній органічний ланцюг в господарюванні: втрачено тісний зв’язок між землеробством і тваринництвом. Для цього необхідно відтворення тваринницької галузі, без якої дуже складно отримати позитивний баланс поживних речовин у ґрунті. Мінімальна кількість тварин ВРХ, практично відсутнє гнійове господарство (гній на вагу золота!), значна кількість господарників не дотримується систем землеробства, а внесення тільки мінеральних форм добрив (не завжди у достатній кількості і правильному співвідношенні, невчасно), спалювання (а в останні роки продаж за кордон соломи, лузги соняшнику, інших відходів рослинництва) на полях вторинної продукції землеробства, недостатній науковий і практичний підходи та ін. не забезпечать очікуваного результату. Встановлено, що для підтримання родючості ґрунтів у різних ґрунтово-кліматичних зонах країни необхідно вносити 8-15 т/га органічних добрив. Якої віддачі можна очікувати від ґрунту, до якого ми практично не вносимо органічні добрива, безперечно, його деградації.

Розвиток різних форм власності та господарювання на землю без суворого державного контролю за станом земель, призвели до споживацького і хижацького ставлення до всенародного багатства, ігнорування екологічних вимог на користь економічним інтересам. Адже, на жаль, переважна більшість господарів, нехтуючи станом ґрунтів та агротехнічними вимогами, в гонитві за прибутками, по кілька років поспіль засівали поля лише “прибутковими” сільськогосподарськими культурами, керуючись виключно кон’юнктурою ринку та власними економічними інтересами.

Сьогодні ґрунтові ресурси розглядають у суспільстві в основному як джерело і спосіб отримання прибутку.

Роки безгосподарного, хижацького ставлення до землі, недотримання науково-обґрунтованих систем землеробства (в яких основою є сівозміння), внесення недостатньої кількості органічних та мінеральних добрив, недосконалість техніки і технологій обробітку ґрунту, низький науково-технічний рівень проектування, будівництва та експлуатації меліоративних систем, не виконання природоохоронних, протиерозійних та інших заходів негативно позначились на стані родючості ґрунтів. В окремих господарствах врожаї отримують практично за рахунок природної родючості ґрунту! Зберігати і надалі такий підхід до родючості не припустимо, бо це призведе до подальшого загострення проблеми.

За останні 40 років властивості чорноземів типових значно погіршилися (не кажучи вже про інші типи ґрунтів, які мають значно менші природні показники!). Зокрема, зменшення встановлено за умістом: гумусу на 21-38%, мінерального азоту – 34-40%, рухомих фосфатів – 39-41%, обмінного калію – 22-24%, вбирного кальцію – 26-37%. Від початку 90-х років минулого сторіччя щорічно фіксується від'ємний баланс усіх елементів живлення, особливо азоту й калію. Недотримання науково обґрунтованих систем землеробства призвело до зменшення кількості водотривких агрегатів (розміром $>0,25$ мм) на 33%.

Інформація про екологічний стан ґрунтів України, яка міститься у Національній доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2010 р. та Національній доповіді про стан родючості ґрунтів, свідчить, що за останні десятиріччя спостерігається стрімке зростання темпів деградації ґрунтів. За даними різних дослідників, площа деградованих і малородючих ґрунтів становить від 6,5 до 10 млн. га. Найбільші втрати гумусу відбулися впродовж 60-80 рр. минулого сторіччя унаслідок значного збільшення площ просапних культур. У цей період щорічні втрати гумусу досягали 0,55-0,60 т/га.

Фахівці аграрного виробництва повинні пам'ятати, що у процесі розкладання внесеної у ґрунт соломи переважають *два головні процеси*: мінералізація до кінцевих продуктів (CO_2 , H_2O та мінеральні сполуки) і синтез стабільних гумусових речовин (гуміфікація). У процесі гуміфікації органічних речовин, які надходять до ґрунту, формуються сприятливі водно-фізичні властивості ґрунту: його будова, структурність, протиерозійна стійкість, біологічна активність, оптимальна водопроникність і водоутримна здатність, вологоємність та ін. Більшість наукових досліджень цієї проблеми вказують, що під час розкладання у ґрунті соломи можна отримати до 20% гумусу (200 кг).

І за таких складних економічних і екологічних умов сільгосппідприємства, не зважаючи на заборони, щороку із завидною постійністю спалюють на полях стерню або соломі після збирання врожаю. І мало хто замислюється про те, що безконтрольне випалювання стерні може призвести до пожежі на сусідніх полях або в лісосмугах, вогонь може перекинутися на розташовані поруч житлові і господарські будівлі, сади.



Унаслідок спалювання стерні, соломи і післяжнивних решток згоряє гумус найбільш родючого верхнього шару, зменшується біологічна активність ґрунту. Разом зі стернею вогонь знищує безцінну біосферу ланів, яка могла б суттєво збільшити врожайність у наступні роки, а їх нішу заповнюють патогенні мікроорганізми та бур'яни.

Спалювання сухої рослинності або/та її залишків, випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із водно-болотною та іншою природною рослинністю, а також опалого листя у парках, інших природних екосистемах приносить значну шкоду навколишньому середовищу, зростає вірогідність пожеж у житлових та дачних будинках. Адже для виникнення таких пожеж достатньо необережно кинутого маленького недопалку чи сірника. На відкритій території у безвітряну погоду вогонь може розповсюджуватися зі швидкістю до 4-х км за годину, а у вітряну – до 30 км; висота полум'я сягає 2-3-х метрів.

Під час спалювання стерні та інших рослинних решток повітря у містах стає важким і гірким, збільшуються випадки захворювання дихальних шляхів. Під час згоряння однієї тонни рослинних решток у повітря вивільняється понад 9 кг мікрочастинок диму. До їх складу входять пил, окис азоту, вуглекислий газ, важкі метали та ін., які осідають у легенях. Шкода від спалювання листя і сухої трави багатоліка і надзвичайно небезпечна. На превеликий жаль, українці не надають цьому належної уваги.

Продовж останніх декілька років на полях спалюють практично усе, що залишається на полях після вирощування сільськогосподарських культур, особливо зернових, кукурудзи, ріпаку і соняшнику. Чому така низька культура землеробства? Хіба у навчальних закладах, які вам видали диплом про вищу освіту, цього навчали? Можу ствердно відповісти – ні! Тому, що під час навчання у Львівському НАУ та інших навчальних закладах навчають майбутніх фахівців бережливо і екологічно безпечно провадити сучасне землеробство. Торкаючись цієї проблеми студентів та тих, хто палить природне добро запитую: “Яку приємність Ви відчували б, якщо на голові Вам палили б волосся?”. Адже ґрунт – це живий організм, який не може говорити, але усе прекрасно відчуває! Окрім того, науковці кафедри землеробства Львівського НАУ опублікували, за участю автора цієї статті, низку монографій, наукових статей про шкодочинність спалювання соломи та рослинних решток на пні. Видано також навчальний посібник про шкодочинність окремих особливо небезпечних рослин в Україні. Ця книга повинна стати настільною книгою від вихованців дитячого садочку до народних депутатів. Адже у ній йдеться про особливості таких рослин як амброзія полинолиста, лаконос американський, борщівник Сосновського, про особливості алергії та ін. На її видання нема коштів, а цікаво підрахувати, скільки коштує лікування однієї людини, що отримала опіки від рослинних виділень цього ж борщівника із-за відсутності елементарних знань, або втрати тільки на площі 1га спаленої стерні?

Всупереч різних тлумачень вчених, природа має свої закони, які людство повинно досконало знати і їх неухильно дотримуватись.

Якщо глянути на статистичні звіти про зміни клімату на теренах Львівщини, то видається, що нічого особливого не скажеш. Однак, зміни, що відбуваються за останні роки свідчать, що потепління клімату підкрадається навіть до теренів західної України. Особливість вегетаційного періоду проявляється у вкрай нерівномірному розподілі атмосферних опадів і підвищенні денних температур понад 35 °C.

За таких умов держаній адміністрації Львівщини необхідно ставити питання про будівництво системи зрошення, бо навіть за умов достатнього зволоження (як прийнято вважати західну частину України) настають критичні умови для рослинного світу, лімітуючим фактором виступає волога. Необхідно комплексно підходити до проблеми регулювання водно-повітряного режиму ґрунту. Адже відомо, що меліоративні системи практично не функціонують (канали заросли не тільки чагарниками, а й деревами, за ними нема догляду, шлюзи знищені і метал здали на металобрухт). Актуальність меліоративних систем значно зростає, адже вона полягає не тільки у відведенні зайвої води, а у її нагромадженні у водозбірниках і за необхідних для рослин умов подати у зворотному напрямку (система польдерного типу). Відчувають спеку і рибні господарства, міліють річки, ставки, колодязі.

Особливо турбує за умов спеки масове спалювання та самозагорання (підпалювання!) окремих площ сільськогосподарських угідь, у тому числі й торфовищ. За різними твердженнями понад 90% пожеж, зумовлені людським чинником!

До чого це призводить? Свідомі українці ніби й розуміють ціну цього ганебного заходу, проте із-за байдужості та безвідповідальності не надають цьому належної уваги.

Підпалювання стерні та соломи увійшло до цілої низки рекомендацій і систем землеробства, які розробляють на обласному рівні. На погляд деяких вчених, підпалювання стерні та соломи є ефективним заходом проти хвороб та шкідників. Однак, фахівці розуміють антиекологічність та шаленість спалювання. Так, наприклад, американські вчені, що виконують досить ретельні дослідження, констатують, що такі спалювання не можуть вважатися ефективним заходом боротьби з грибовими хворобами. А от шкода, яку наносить спалювання ґрунтам і навколишньому середовищу очевидна, навіть, для не фахівців.

Спалювання соломи і стерні завдає значної шкоди навколишньому природному середовищу: задимлення атмосфери, вигорання кисню, загибель природної фауни і мікрофлори, погіршення видимості на автошляхах та ін. За підрахунками фахівців розмір повної еколого-господарської шкоди від спалювання соломи і післяжнивних решток на площі поля 100 га може становити близько 830 тис. грн.

Ця шкода землекористуванню і довкіллю складається з таких статей:

- знищення і перетворення (трансформація) органічних речовин ґрунту під впливом високих температур. За температури понад 100°C вигоряє гумус, особливо коли солома лежить у валках, копицях або у скирті. При цьому відбувається безповоротна втрата органічних вуглецю, азоту, кисню;

- знищення стерньових решток як органічного добрива і джерела відновлення органічних речовин ґрунту;

- посилення небезпеки водної і вітрової ерозії;

- гинуть корисні мікроорганізми, водорості, мезофауна, особливо дощові черв'яки та інші поселенці ґрунту, які мають вагоме значення в утворенні органічних речовин, у формуванні структури ґрунту. Знищуються також корисні комахи і, навіть, птахи.

- загроза здоров'ю людей та усьому живому на поверхні і всередині ґрунту.

Окрім безпосередньої загрози людському здоров'ю, спалювання листя і сухої трави призводить до таких загроз:

1. В сухому листі згоряють зимуючі корисні комахи, такі як сонечка. Їх здобич – попелиці, залишаються зимувати на стадії яйця на гілках. Спалюючи листя восени ми створюємо умови для розвитку попелиць навесні.

2. Спалювання листя призводить до руйнування ґрунтового покриву, адже безпосередньо вигоряють рослинні рештки, гинуть ґрунтоутворюючі мікроорганізми. Крім того, вони гинуть і від утворених під час горіння важких металів.

3. За нормальних умов, коли листя перегниває, необхідні для розвитку рослин речовини повертаються до ґрунту. Під час згоряння утворюється зола. Не зважаючи на загальноприйняту думку, зола – дуже погане добриво і, таким чином, спалювання листя щороку призводить до все більшого збіднення ґрунту.

4. На природних ділянках і газонах вогонь знищує насіння і коріння трав'янистих рослин, пошкоджує нижні частини дерев і кущів та верхні частини їх коріння.

5. Знищення природної листяної підстилки призводить до збільшення в 2-4 рази промерзання ґрунту.

6. Унаслідок спалювання трави на присадибних ділянках або стерні на фермерських полях виникає загроза перекидання вогню на природні ділянки, що призводить, у свою чергу до порушення законодавства і знищення диких рослин та тварин. Саме від спалювання стерні на полях починається більшість степових пожеж.

7. Аналогічним чином, існує загроза лісових пожеж і загоряння житлових будинків.

8. Якщо спалювання стерні на полях, через які проходять високовольні лінії електропередач, постає нова загроза. Дим і вогонь є напівпровідниками і за відповідних умов здатні стати причиною закорочення (замикання) ЛЕП, що завдає руйнівних наслідків для цілих населених пунктів, промисловості, регіонів.



9. Дим від вогнищ, в туманні дні може утворювати смог і на довго зависати у повітрі. За таких умов погіршується видимість на автошляхах, що призводить до збільшення частоти ДТП, аварій. Окрім того, попадаючи у легені, смог викликає суттєве погіршення стану здоров'я людини.

10. Задимлені населені пункти використовують для освітлення значно більше електроенергії.

Наведених вище аргументів цілком достатньо для того, щоб відмовитися від суцільного спалювання соломи на полях, випалювання сухої трави повсюдно. На жаль, поки що про таку відмову доводиться тільки мріяти – суха трава, стерня щорічно палахкотить на всій території нашої країни, завдаючи колосальні збитки як природі, так і населенню.

Що стосується відповідальності за дане порушення. Спалювання рослинних залишків суворо заборонено в Україні: статтями 16 та 22 Закону України “Про охорону атмосферного повітря”, ст. 12 Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища”, пунктами 3.6.14. та 3.7.1. “Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій”, пунктами 3.6 та 6.4.2. “Правил утримання зелених насаджень у містах та інших населених пунктах України”, статтею 77-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок зі степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю або її залишків у смугах відведення автомобільних доріг і залізниць без дозволу органів державного контролю у сфері охорони навколишнього середовища або порушення такого дозволу тягне за собою адміністративну відповідальність.

До введення в дію змін до ст. 245 Кримінального кодексу України (КК України) за спалювання стерні передбачалася тільки адміністративна відповідальність. Статтею 77-1 Кодексу про адміністративні правопорушення передбачається штраф на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів. У новій редакції кримінальної статті відповідальність за спалювання стерні значно збільшилася: штрафні санкції встановлені в розмірі від 5100 до 8500 гривень або позбавлення волі на строк від двох до п'яти років (частина 1 ст. 245 КК України). Якщо ж такі дії призвели до загибелі людей або масової загибелі тварин, або інших тяжких наслідків, то винним особам загрожує покарання на строк від п'яти до десяти років (ч. 2 ст. 245 КК України).

Випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю, рослинності або її залишків та опалого листя на землях сільськогосподарського призначення, у смугах відводу автомобільних доріг і залізниць, у парках, інших зелених насадженнях та газонів у населених пунктах без дозволу органів державного контролю у галузі охорони природного

середовища або з порушенням умов такого дозволу, а так само нежиття особою, яка одержала дозвіл на випалювання зазначеної рослинності або її залишків та опалого листя, заходів щодо своєчасного їх гасіння – тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, – тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від сімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Встановлення факту спалювання післяжнивних решток на землях сільськогосподарського призначення, які орендують місцеві жителі, є грубим порушенням ст.27 Закону України “Про рослинний світ” та п.3.1.11 Правил пожежної безпеки у лісах України.

За самовільне спалювання рослинності або її залишків Кодекс України про адміністративні правопорушення передбачає штрафні санкції: від 170 до 340 гривень – громадянам, від 850 до 1190 гривень – посадовим особам.

За ті ж самі дії, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, на громадян накладається штраф у сумі від 340 до 680 гривень, на посадових осіб – від 1190 до 1700 гривень. А за нанесення особливо великих збитків передбачена кримінальна відповідальність.

Дбайте про стан навколишнього середовища! Адже знищення стерні – це, водночас, забруднення атмосферного повітря, порушення стану біоценозів, зміни фізико-хімічного і гідрологічного режиму екотипів, порушення стабільності екосистем регіону.

CLIMATE SMART AGRICULTURE 2017



Завдяки особливому періоду в житті тварин розпочинається сезон тиші

З метою охорони середовища існування, умов розмноження та шляхів міграції диких тварин, Департамент екології та природних ресурсів Львівської облдержадміністрації наголошує на виконанні пункту 5 статті 39 «Закону України «Про тваринний світ», згідно якого з 1 квітня по 15 червня встановлюється період тиші.

Відповідно до останніх змін в екологічному законодавстві, у період масового розмноження диких тварин забороняється проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, рубок лісу, використання моторних маломірних суден, проведення раллі та інших змагань на транспортних засобах).

Підприємства, установи, організації і громадяни при здійсненні будь-якої діяльності, що впливає або може вплинути на стан тваринного світу, зобов'язані забезпечувати режим тиші.

Водночас наголошуємо, що за порушення вимог вищезазначеної статті закону передбачена адміністративна відповідальність за статтею 87 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Джерело: Департамент екології та природних ресурсів Львівської облдержадміністрації



З початком нересту вступає в силу щорічна заборона на вилов риби

З 1 квітня в областях України розпочнеться нерестова заборона на лов риби. Терміни заборони в різних регіонах і областях можуть відрізнятися в залежності від погодних умов, проте в основному сезонний нерестовий період визначається термінами з 1 квітня по 9 червня.

У період нересту заборонено проводити днопоглиблювальні, вибухові та інші види робіт на Землях Водного Фонду, добувати піщано-гравійні суміші, займатися розчищенням русел річок, берегоукріплення, проводити змагання зі спортивного рибальства, займатися підводним полюванням, пересування плавучих засобів (човнів) згідно Закону який визначає в нерестовий період «час тиші», а так само Правила навігації в цей період обмежені: пересування дозволено тільки структурам, які займаються охороною водойм.

За порушення Правил рибальства в період нересту передбачено покарання від адміністративних штрафів до кримінальної відповідальності.

Джерело: Асоціація рибалок України



Кози у вашому господарстві

Дмитро Періг, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Серед свійських тварин кози вважаються найбільш невибагливими та вигідними для присадибного господарства. Від них одержують молоко, м'ясо (козлятина), пух, вовну (мохер), шкури (козлини) тощо.

Молоко кіз. Козяче молоко подібне до коров'ячого, проте воно калорійніше та містить більше жиру, білка, кальцію, фосфору, кобальту, вітамінів та мінеральних солей. Так, у козячому молоці у середньому міститься 4,49 % білка, 4,37 % жиру, а у коров'ячому відповідно 3,30 і 3,9 %.

Козяче молоко на відміну від молока інших сільськогосподарських тварин, особливо великої рогатої худоби характеризується високим вмістом альбумінів і глобулінів (у 2 рази більше, ніж у корів) і значно меншим розміром жирових кульок та часток білка казеїну. Невеликий розмір структурних компонентів білка і жиру сприяє кращому засвоєнню їх організмом людини. У шлунку людини козяче молоко зсідается у вигляді дрібних пластівців, що полегшує процес його перетравлювання. Зі специфікою білків, особливо глобулінів, пов'язані також цілющі і лікувальні властивості молока кіз. Здавна було помічено і зараз підтверджується, що вживання козячого молока запобігає хворобам та знижує смертність дітей, сприяє довголіттю, допомагає у лікуванні печінки і жовчних шляхів, легень, простудних захворювань, підвищеної кислотності шлунка, екземи, астми та різних форм алергії. Люди, для яких коров'яче молоко є алергеном, можуть зовсім безболісно пити козяче молоко. Спостерігають позитивний вплив козячого молока на оздоровлення людей від наслідків впливу атомної радіації. Все це визначає перспективи козівництва в сфері виробництва молока як специфічного продукту для загального оздоровчого і лікувального призначення.

Воно має високі смакові властивості та підвищену бактерицидність. Його рекомендують, зокрема, людям похилого віку із захворюваннями печінки та жовчного міхура, а також немовлятам для підгодівлі чи заміни материнського молока. Необхідно пам'ятати, що для задоволення добової потреби маленьких дітей у тваринних жирах козячого молока потрібно 30-40 % менше, ніж коров'ячого. Завдяки високому вмісту солей кальцію козяче молоко рекомендується дітям з порушеним обміном речовин.

Кози рідко хворіють на туберкульоз, тому їхнє молоко являє собою цінний дієтичний продукт і його цілком безпечно вживати у свіжому вигляді, оскільки в ньому збережені всі біологічно цінні речовини.



Однак є одне застереження: через молоко кіз можна заразитися на бруцельоз, тому дійних маток слід постійно перевіряти на цю хворобу, а за їхньою молочною продукцією необхідно встановлювати якнайсуворіший санітарно-ветеринарний контроль. Козяче молоко найчастіше споживають у натуральному вигляді, але його використовують також для одержання кислого молока, вершків, масла та різноманітних видів сиру (сулугуні, бринза, пекаріно, рокфор та ін.).

Оскільки кози не хворіють на туберкульоз та мастит і стійкі проти багатьох хвороб, молоко їх можна вживати у сирому вигляді, без кип'ятіння. Невеликий розмір жирових кульок (1-2 мкм) створює своєрідне гомогенізоване молоко, яке не придатне для відстоювання вершків, а процес видоювання утруднюється – для одержання молока тиск може досягати 20-30 МПа (200-300 атм).

М'ясо кіз (козлятина). За м'ясною продуктивністю кози дещо поступаються вівцям. Найнижчу м'ясну продуктивність мають кози спеціалізованих молочних порід, найвищу – ангорські й азійські пухові кози.

Козлятина за кольором світліша за баранину, жир білий, між м'язові відкладення жиру в м'ясі кіз слабкіші, ніж у м'ясі овець, а от за смаком козлятина тварин пухових порід не поступається баранині. Гарне м'ясо одержують від випасених валахів, вибракуваних угодованих маток і молодняку.

З віком та зі збільшенням живої маси кіз підвищується забійний вихід і кількість внутрішнього харчового сала, тому забій у 4-6-місячному віці на м'ясо недоцільний. Рекомендується забивати відгодованих тварин у 1,5 року. На м'ясо також забивають дорослих маток після випасу або відгодівлі.

Багато хто вважає, що козяче м'ясо за якістю гірше від баранини. Це значною мірою пояснюється тим, що туші кіз не досягають тієї ж маси та ступеня зрілості, які зазвичай характерні для овець. Щоб одержати хорошу козлятину, слід застосовувати такі раціони, завдяки яким козенята швидко ростуть і досягають забійної маси приблизно у 6-місячному віці.

Там, де немає особливої потреби у козячому молоці, козенят використовують на м'ясо у віці 4-6 місяців. Часто на м'ясо використовують тварин, яких кастрували у віці 1-1,5 років, а потім відгодовували. Проте щоб одержати м'ясо високої якості, необхідно каструвати козликів у більш ранньому віці, що дасть можливість позбутись неприємного запаху, який властивий козлятині.

Важливою продукцією козівництва є також вовна, яка характеризується високими фізико-механічними властивостями. За обсягом виробництва та якісними властивостями вовни кози поступаються лише вівцям. Вовна кіз, особливо однорідна (мохер) з ангорських тварин, широко використовують для виробництва легких тканин, трикотажу, плюшу, оксамиту, вельвету.

Окрім того, вона йде на виготовлення білих жіночих хусток, килимів, ковдр, ліжників технічних і драпірувальних тканин. Ці тканини використовують для оббивання меблів, внутрішнього оздоблення легкових автомобілів, сидінь у м'яких вагонах, літаках і пароплавах. Пряжа, яку отримують із однорідної вовни, добре фарбується різними барвниками. Із грубої вовни та ості виготовляють щітки, пензлі і навіть мотузки великої міцності.

Козяча вовна. Важливою продукцією козівництва є також вовна, яка характеризується високими фізико-механічними властивостями. За обсягом виробництва та якісними властивостями вовни кози поступаються лише вівцям. Вовна кіз, особливо однорідна (мохер) з ангорських тварин, широко використовують для виробництва легких тканин, трикотажу, плюшу, оксамиту, вельвету. Окрім того, вона йде на виготовлення білих жіночих хусток, килимів, ковдр, ліжників технічних і драпірувальних тканин. Ці тканини використовують для оббивання меблів, внутрішнього оздоблення легкових автомобілів, сидінь у м'яких вагонах, літаках і пароплавах. Пряжа, яку отримують із однорідної вовни, добре фарбується різними барвниками. Із грубої вовни та ості виготовляють щітки, пензлі і навіть мотузки великої міцності.

Козячий пух. Пух тонший за мериносову вовну, до того ж йому притаманні легкість, м'якість та естетична привабливість. У кіз пух з'являється приблизно у серпні. Найінтенсивніше він росте восени, а наприкінці січня, як правило, припиняє ріст; у лютому починається його линяння. Зазвичай на спині пух є коротшим, ніж на боках, а на шиї, череві та ногах коротшим, ніж на спині.

Найкращий пух отримують від оренбурзьких і придонських кіз. Доволі високий вихід пуху мають гірськоалтайські кози.

Козячі шкури (козлини) відзначаються великою щільністю, міцністю, легкістю, а козлини пухових порід кіз широко використовують у виробництві хутра, оскільки за вовняним покривом вони подібні на овчини овець романівської породи. За своїми високими товарними якостями вони відрізняються від інших видів шкіряної і хутряної сировини, тому козячі шкури використовують для виробництва хутрових виробів, підкладочної шкіри. Зі шкур молочних і пухових кіз можна отримати високосортний *сап'ян*, *шагрєневу шкіру*, *шевро*, *замшу*, *велюр*, *лайку* та інші цінні види шкір. Із них виготовляють спеціальні костюми для космонавтів, модельне взуття, шкіряні пальта та інші вироби. Особливо цінуються шкури молодняку кіз, які ідуть на виготовлення, наприклад, дублянок.

Козячий гній є цінним добривом для підживлення всіх видів рослин, особливо, садів і городів, якого на одну і ту саму ділянку потрібно удвічі менше.

У кіз така сама будова зубів, як і в овець, приблизно однакові вікові зміни, тривалість життя, загальна морфологія шкірно-волосяного покриву та інші ознаки. Але є й відмінності. Кози мають більш суху і кутову будову тіла, вони відрізняються за голосом, темпераментом і поведінкою. Кози рухливіші за овець, легко сходять на гірські схили, повалені дерева, полюбують для відпочинку високі кам'янисті ділянки або степові пагорби. Можуть пастися як невеликими отарами, так і поодиночі.

Кози краще пристосовані до різних кліматичних умов, тому їх можна вирощувати на півночі і півдні, у горах та пустелі. Вони мають міцніший і добре розвинутий травний тракт, що дозволяє їм перетравлювати корми, які містять до 64% клітковини.

Для утримання кіз не потрібно великих приміщень. Присадибна ділянка розміром 0,1-0,5 га цілком дозволяє прогодувати козу з усіма її козенятами. Тварин можна тримати на прив'язі, вони охоче їдять продукти переробки і практично всі види грубих кормів, у тому числі листя і гілки дерев, відходи городництва.

За напрямом продуктивності породи кіз поділяють на *молочні* (зааненська, тоггенбургська, горьківські, мегрельська та ін.), *пухові* (оренбургська, придонська, гірськоалтайська, чорна пухова) та *вовнові* (ангорська).



Молочні породи. Зааненська порода виведена в районах долин Заанен і Верхній Зімменталь кантону Берн у Швейцарії. Це найвідоміша в світі молочна порода кіз. Тварини білої масті, безрогі, мають тонкі шкіру і кістяк, суху та легку голову, довгу шию, прямий і довгий тулуб, широкі крижі, пропорційне добре розвинене вим'я. Короткий вовновий покрив кіз розвинутий слабо, тому їх, як правило, не стрижуть. Це найкрупніші кози в світі.

Висота дорослих маток – 75-77 см, козлів – 82-85 см. Жива маса маток у середньому складає 60-90 кг, племінних козлів – 80-100 кг. Вони скороспілі, енергійні, рухливі, характеризуються високою плодючістю і молочною продуктивністю. Так, плодючість досягає 180-250 козенят на 100 маток, жива маса козенят при народженні – близько 3-4 кг. Лактація триває 8-10 міс, надій – 600-700 кг. У кращих тварин при повноцінній годівлі він досягає 1000-1200, рекорд – 3080 кг. Вміст жиру у молоці – близько 3,0-4,5%. В Україні існує відносно велика ферма (200 голів) кіз зааненської породи в сільськогосподарському підприємстві с. Луки Лохвицького району Полтавської області. Це підприємство значною мірою сприяло поширенню молочного козівництва світового рівня в нашій країні.

Тоггенбургська порода. Ця порода також виведена в Швейцарії в Тоггенбургській долині. За живою масою тоггенбургські кози поступаються зааненським. Висота маток – 70-75 см. Жива маса маток – 45-55 кг, козлів – 60-70 кг. Масть тулуба бура, вздовж морди тягнуться дві паралельні білі полоси. Вим'я добре розвинуте. Молочна продуктивність – від 400 до 1000 кг за лактацію. Середній вміст жиру в молоці – близько 4% (коливається від 2,9 до 7,9%).

Російську породу кіз розводять у північній частині РФ. Вони мають чорну або білу масть, щільну, суху конституцію. Жива маса кози становить 50 кг, козла – 70 кг. Цих кіз, як правило, не стрижуть, оскільки вовна у них коротка і складається на 90% з ості. Вим'я північноросійських кіз розвинуте добре, соски мають довжину 10-12 см. Від кіз цієї породи за рік надоюють 500-600 кг молока, кращі з них дають до 800 кг. Вміст жиру в молоці становить 4-4,5%.

Мегрельська порода. Ця порода виведена в Грузії. Серед мегрельських кіз виділяють тварин двох типів: *гірського і низовинного*. Гірський тип – це крупна тварина. Жива маса маток становить 45 кг при висоті в холці 65 см; маса козлів – від 60 до 70 кг при висоті в холці 70 см. Влітку кіз цього типу випасають на високогірних пасовищах; взимку переводять на пасовища в долин

Підгодовують їх лише в негоду – грубими і концентрованими кормами. За 5-6 місяців лактації надоюють в середньому 200-250 кг молока. Плодючість невисока: на 100 маток в середньому отримують 150 козенят.

Тварин другого типу розводять в основному у рівнинних районах. їх утримують на невеликих ділянках пасовищ і систематично підгодовують різноманітними залишками городніх культур, концентратами. Кози такого типу дрібні. Матки мають живу масу 35-38 кг. За 7 місяців лактації від тварин надоюють в середньому 300 кг молока. Але багато маток дають близько 500 кг молока. Характерна ознака мегрельської породи – короткововновість. Довжина ості не перевищує 3-4 см, підшерстку майже немає.

Горьківська порода – поліпшене відріддя північнокавказької. Кози рогаті, мають білу масть, міцну, суху конституцію. Молочність їх становить 800-1200 кг, плодючість – 200 козенят на 100 маток. Тварини витривалі, невибагливі.

Місцеві молочні кози. Під цією назвою об'єднані різноманітні групи і породи кіз України, які є помісями і відрізняються між собою за живою масою, вовновим покривом та іншими ознаками. Усі молочні кози високоплодючі: від 100 маток отримують 190-200 козенят. Відомі випадки, коли у молочних кіз народжувалось до шести нормально розвинутих козенят. Місцеві кози Півдня країни дещо дрібніші. Серед них зустрічаються тварини подвійної продуктивності, які мають підшерстя з пуху. Таких кіз не тільки доять, а і начісують з них по 100-150 г пуху. Їх продуктивність не дуже висока, але вони добре пристосувалися до місцевих умов, тому їм часто віддають перевагу перед ціннішими породами, не звичними до особливостей того чи іншого регіону. Надій молока за лактаційний період коливається від 250 до 400 кг при вмісті жиру в молоці від 3,5 до 5,5%. Тривалість лактації 7-11 місяців. Середня жива маса не перевищує 40-42 кг, а козлів – 65 кг і вище.

Вовнові породи. Для деяких наших регіонів характерне розведення кількох порід, які мають однорідну і неоднорідну напівгрубу і напівтонку вовну. Однією з найкращих порід вважається ангорська. Від неї отримують однорідну вовну, тому ангорських кіз розводять не лише в нашій країні, але і за кордоном.

Продовження статті у наступних випусках видання



Рекомендації від ПП «Агрофон Плюс» для посівів озимої пшениці

Володимир Кисіль, директор ПП «Агрофон Плюс»

Після внесення азотних добрив по мерзло-талому ґрунті може спостерігатися нестача азоту, це є наслідком відсутності рухомого азоту та енергетичних процесів в рослині.

Низька температура в березні сповільнила формування вторинної кореневої системи, що в свою чергу призводить до неефективного використання добрив при внесення весною.

ПП «Агрофон Плюс» пропонує для виведення рослин зі стресу та ефективного відновлення вегетації, є внесення легкодоступних листових добрив на основі нанокарбонатів, а саме:

**Мікро-мінераліс (фосфор-калій)-1л + Нано-Мінераліс-50 мл +
Мікро-мінераліс (магній)-1л**

Орієнтовна вартість обробки становить 232,00 грн.



Дана схема забезпечує рух азоту по рослині при низьких температурах, стимулювання розвитку кореневої системи в 3-5 рази, стійкість до заморозків.

Рекомендована схема для протруєння насіння картоплі від ПП «Агрофон Плюс»

Варіант 1.: Протруйник *Командор Гранд* (д.р.імідаклоприд, 500г/л+альфа-циперметрин, 50 г/л)-300мл/тн + стимулятор росту *Альфа Нано Гроу Екстра* -40мл/тн = 10 л води

Орієнтовна вартість – 580,00 грн.

Переваги:

- надійний захист всієї рослини від всіх наземних та ґрунтових шкідників;
- тривалий період захисної дії в жарку погоду;
- завдяки досконалій формуляції діюча речовина надійно утримується на поверхні насіння;
- висока ефективність-до30% приросту врожаю;
- сприяє активному розвитку кореневої системи.

Варіант 2.: протруйник *Армада* (д.р. імідаклоприд, 140г/л + пенцикурон, 150г/л)-1л/тн + стимулятор росту *Вимпел-К*-300мл/тн = 10л води.

Орієнтовна вартість – 740,00 грн.

Переваги:

- надійний захист від ґрунтових і наземних шкідників і хвороб на ранніх етапах розвитку рослини.
- захист картоплі від колорадського жука в період від появи сходів до цвітіння;
- підвищує врожайність;
- підвищує польову схожість та енергію проростання.



ALFA
SMART AGRO



АЛЬФА-НАНО-ГРОУ ЕКСТРА



Детальнішу інформацію та консультації Ви можете одержати по телефону: (067) 670-66-52 (Кисіль Володимир Олександрович) або спрямувати запитання на електронну пошту: agrofonplus@ukr.net

ДАТА ПРОВЕДЕННЯ:

27.04.2017 р.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:

вул. Любінська, 168
міжнародний аеропорт
«Львів» ім. Д.Галицького
Термінал «А»
Конференц-зал № 3

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА та СТАЛЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

ПРОЕКТ ПРОГРАМИ СЕМІНАРУ

12.30-13.00 Реєстрація учасників

13.00-13.30 Відкриття. Вступне слово

Наталія Хмиз, директор департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА

Якуб Скорупський,
голова Коаліції Чиста Балтика (CCB)

Марія Басова, менеджер програм
Коаліції Чиста Балтика (CCB) (Уппсала, Швеція)

13.30-17.30 Продовження семінару

17.30-18.00 Відкрита дискусія

ЗАПРОШЕНІ ЕКСПЕРТИ

Якуб Скорупський, голова Коаліції Чиста Балтика (CCB), експерт з екологічно безпечного промислового тваринництва та птахівництва (Щецин, Польща)

Гуннар Норен, старший радник Коаліції Чиста Балтика (CCB), експерт з екологічного збалансованого сільського господарства та екосанітарії (Уппсала, Швеція)

Грицишин Петро, к.т.н., експерт з екосанітарії, директор Західного центру Українського відділення Всесвітньої лабораторії (Львів, Україна)

Марія Станішевська, експерт з органічного сільського господарства, Польський Клуб Екологічний (Глівіці, Польща),

Йосип Тибурскі, професор Вармінсько-Мазурского Університету, експерт з органічного землеробства (Ольштин, Польща)

Олександр Богачик, консультант в Україні, експерт з питань з добробуту тварин COMPASSION IN WORLD FARMING

Олександр Джиґа, фермер, експерт з плодоовочівництва (Вінниця, Україна)

Наталія Чоловська, президент ЛІМГО «Екотерра» (Львів, Україна)

Coalition Clean Baltic

Коаліція Чиста Балтика (CCB, Швеція)
www.ccb.se

Екотерра

Львівська міська громадська організація
www.ecoterra.lviv.ua



Західний центр Українського відділення «Міжнародного центру наукової культури – Всесвітня лабораторія»

ТЕМИ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

- ✓ Важливість охорони поверхневих вод в басейні Балтійського моря
- ✓ Поводження з відходами на великих тваринницьких комплексах
- ✓ Покращення санітарного стану ґрунту в екологічному господарстві
- ✓ Сучасні підходи до добробуту тварин на тваринницьких комплексах. Приклад країн ЄС
- ✓ Біоферментація – як метод оздоровлення та збагачення ґрунтів на тепличних господарствах та в садах
- ✓ Розвиток органічного виробництва – запорука екологічної безпеки регіону
- ✓ Стійка санітарія та управління стічними водами в Швеції
- ✓ Безпечні екосанітарні способи зменшення стічних вод в сільській місцевості
- ✓ Локальні очисні споруди в Польщі – альтернативний спосіб вирішення санітарних проблем в органічному господарстві

За фінансової підтримки:

FORUMSYD



**USAID**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Програми грантів Проекту USAID «Агросільрозвиток»

Проект USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку» («Агросільрозвиток»), що здійснюється компанією «Кімонікс Інтернешнл Інк», оголошує про початок річної програми надання грантів у межах свого Фонду стратегічних інвестицій (APS) №01. Запрошуємо зацікавлені підприємства надсилати концепції проектів для інвестування діяльності, спрямованої на збільшення доданої вартості у плодоовочевому та м'ясомолочному секторах, впровадження нових технологій переробки та післяврожайної обробки продукції, впровадження міжнародних стандартів якості та безпечності сільськогосподарської продукції, розширення ринків її збуту.

Гранти за цією програмою надаватимуться:

- малим і середнім підприємствам і підприємцям-виробникам сільськогосподарської продукції (МСП);
- сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам (СОК) та їх об'єднанням;
- малим і середнім підприємствам (МСП) в сфері агропромислового сектору (переробка, логістика, збут, тощо);
- галузевим сільськогосподарським асоціаціям.

Загальною метою цієї програми грантів є розширення ринків збуту та збільшення доданої вартості продукції МСП та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Проект насамперед підтримає такі пропозиції, які слугуватимуть моделями найкращої практики для реплікації та розширення в майбутньому.

Конкретні цілі програми включають: 1) заохочення інвестицій у нові технології, модернізацію інфраструктури (післяврожайної діяльності, первинної переробки, зберігання, пакування, сушіння, засолювання, консервування, тощо); 2) удосконалення холодного ланцюга/логістики з метою зменшення втрат після збору врожаю; 3) заохочення інвестицій МСП у розробку нових продуктів, удосконалення процесів/системи збуту, тощо відповідно до вимог ринку; 4) впровадження міжнародних стандартів якості та безпечності сільськогосподарської продукції (стандарти Global GAP, НАССР, інші); 5) створення нових та/або розширення напрямків діяльності діючих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів; 6) створення нових робочих місць та підвищення продуктивності праці.

Очікувані результати / індикатори виконання програми:

Кожен грант повинен безпосередньо сприяти і забезпечити досягнення принаймні чотирьох з п'яти зазначених нижче результатів:

1) впровадження нових технологій виробництва, переробки та післявиробничої обробки сільськогосподарської продукції та, як результат, підвищення продуктивності щонайменше на 15%;

2) збільшення частки продукції, що реалізується на організованих ринках, у секторі овочів та фруктів на 5%, молока на 10%, м'яса на 3%;

3) впровадження міжнародних стандартів якості та безпечності сільськогосподарської продукції та забезпечення не менше ніж 50% збуту продукції за міжнародними стандартами;

4) залучення додаткових інвестицій (власні кошти; зовнішні інвестиції; кошти програм державної підтримки та місцевих бюджетів; донорського співфінасування, крім коштів USAID), лізингу або кредитів для придбання нового технологічного обладнання та модернізації свого виробництва у розмірі не менше суми гранту;

5) створення не менше одного нового робочого місця на 10 працюючих, з яких щонайменше половина будепередбачена для працевлаштування жінок та/або представників вразливих груп (тобто груп людей, які наражаються на більш високий ризик бідності та соціальної ізоляції, ніж населення в цілому, таких як етнічні і сексуальні меншини, внутрішньо переміщені особи, інваліди, бездомні, особи, що намагаються подолати зловживання забороненими речовинами. Всі зазначені особи часто стикаються із труднощами, такими як низький рівень освіти, безробіття або зайнятість, що не відповідає рівню кваліфікації, які можуть призвести до ще більшого соціального виключення).

Проект «Агросільрозвиток» планує надати протягом 2017 року приблизно 30 млн. гривень в рамках цього Річного програмного запиту (APS) через 25 запланованих грантів. Очікується, що сума кожної грантової угоди може коливатися в межах від 650 тис. грн. до 3 млн. грн., але кінцева сума залежатиме від грантової діяльності та остаточних переговорів і може виходити за межі цього діапазону. Очікується, що термін дії будь-якої грантової угоди за даним запитом не перевищуватиме 12 місяців.

Заявки на гранти за даним запитом приймаються **до 27 грудня 2017 року** та розглядатимуться по мірі надходження.

Усі питання щодо цього оголошення просимо надсилати Дмитру Белону, менеджеру грантів, на електронну адресу: **grants@ukraineards.com**

На прохання заявників проект USAID «Агросільрозвиток» допомагатиме заявникам зрозуміти процедуру подання заявок і може надати консультацію щодо підготовки заявки.

Вимоги до реципієнтів, цільові ланцюжки доданої вартості та географічні зони, у підтримці яких найбільше зацікавлений проект, процедуру подання заявки, критерії відбору та іншу важливу інформацію про цю грантову програму проекту USAID «Агросільрозвиток» дивіться у Річному програмному запиті №01.

МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ ПТАХІВНИЦТВО-2017

- Що стимулює швидкий ріст бройлера
- Високий імунний статус птиці
- Перші дні життя курчати: секрет закладання високої продуктивності
- Розвиток і підтримка цілісності кишківника
- Підвищення виводимості молодняку
- Бройлери, що ростуть без інфекційних хвороб
- Покращення несучості птиці без зайвих витрат
- Зайві маніпуляції у профілактиці бактеріальних хвороб
- Прогноз несучості
- Сучасні способи здешевлення рецептур
- Як забути про кокцидії

**5-6 КВІТНЯ
2017 РОКУ
М. ЛЬВІВ**



**ГЕНЕРАЛЬНИЙ
ПАРТНЕР**



**ПАРТНЕР
З ДІАГНОСТИКИ**

Buschhoff
Seit 1873 Technik für Futter & Erfolg

ПАРТНЕР З ОБЛАДНАННЯ



**ОФІЦІЙНИЙ ПАРТНЕР
ІЗ ГОДІВЛІ ПТИЦІ**



ПАРТНЕР З ГІГІЄНИ



Phileo

LESAFFRE ANIMAL CARE



LESAFFRE

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПАРТНЕР

NOVUS

SOLUTIONS SERVICE SUSTAINABILITY™

СПЕЦІАЛЬНИЙ ПАРТНЕР



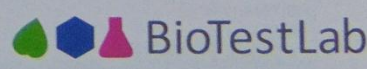
УКРАЇНСЬКА ВЕТЕРИНАРНА ТЕХНОЛОГІЯ



Альфа-Вет



The Reference
in Prevention
for Animal Health



BioTestLab

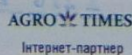
ПАРТНЕРИ З ВЕТЕРИНАРІЇ



Офіційний медіапартнер



Медіапартнер



Інтернет-партнер

**М. ЛЬВІВ, ВУЛ. ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ, 6,
ЛЬВІВСЬКИЙ БУДИНОК УЧЕНИХ**

Реєстрація та участь: (044) 287-88-30 (31,32),
для представників компаній: (095) 692-29-72,
для представників птахофабрик та господарств:
(098) 916-44-99, (068) 478-21-80
alla.mironova@agpmedia.com.ua
Детальна інформація на сайті:
www.agrotimes.net

КОНФЕРЕНЦІЯ ІНДИКІВНИЦТВО-2017

- Вибір кросу для утримання
- Основні помилки в перші дні вирощування
- Як контролювати обмін речовин у птиці
- Коли вентиляція стоїть на заваді продуктивності
- Підтримка імунної системи індиків протягом періоду вирощування
- Збалансований раціон
- Основні причини недоотримання приростів
- Виробничий цикл без інфекційних хвороб
- Балансування раціону за протеїном та амінокислотами
- Енергоощадні технології
- Профілактика хвороб кінцівок
- Ефективні способи вакцинопрофілактики



ПАРТНЕРИ З ВЕТЕРИНАРІЇ



ПАРТНЕР З ГОДІВЛІ



Prüllage Systeme
ПАРТНЕР З ОБЛАДНАННЯ



GERCZAK
HATCHERY

СПЕЦІАЛЬНИЙ ПАРТНЕР



FARMER
Офіційний медіапартнер

АгроМаркет
Медіапартнер

AGRO TIMES
Інтернет-партнер

М. ЛЬВІВ, вул. Листопадового чину, 6,
Львівський будинок учених

Реєстрація та участь: (044) 287-88-30 (31,32),
для представників компаній: (095) 692-29-72,
для представників птахофабрик та господарств:
(098) 916-44-99, (068) 478-21-80
alla.mironova@agpmedia.com.ua
Детальна інформація на сайті:
www.agrotimes.net


Оптові ціни на продукцію (станом на 31.03.2017 р.) (1 кг/грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Гарбуз	8,00	11,00	14,00
Капуста білокачанна	2,50	3,00	3,50
Капуста савойська	18,00	19,00	20,00
Селера корінь	10,00	10,50	11,00
Картопля стандарт	3,60	3,80	3,90
Морква	2,50	2,60	2,70
Буряки столові	2,20	2,40	2,50
Огірок тепличний	40,00	40,00	40,00
Капуста пекінська	20,00	21,70	23,00
Капуста червонокачанна	4,00	4,50	5,00
Цибуля зелена	50,00	62,50	75,00
Редька біла	11,00	11,50	12,00
Цибуля ріпчаста жовта	2,00	2,60	3,20
Салат	40,00	40,00	40,00
Цукор	15,30	15,30	15,30
Гриб глива	38,00	38,00	38,00
Гриб печериця	35,00	36,50	38,00
Груша	30,00	37,50	45,00
Яблуко Голден	10,00	11,00	12,00
Яблуко Муцу	9,50	10,80	12,00
Яблуко Джонаголд	8,50	9,20	10,00
Яблуко Ліголь	10,00	10,50	11,00
Яблуко Чемпіон	10,00	11,00	12,00
Крупа гречана ядриця вищий сорт	30,00	30,00	30,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Яйце куряче столове відбірне, десяток	18,00	18,00	18,00
Сир Голландський 50%	140,00	140,00	140,00
Форель річкова жив.	146,00	146,00	146,00
Короп жив.	66,00	66,00	66,00

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Міжнародний форум «Птахівництво-2017»	05-06 квітня 2017 р.	м. Львів, Львівський будинок вчених, вул. Листопадового чину, 6	www.agrotimes.net
Конференція «Індиківництво-2017»	06 квітня 2017 р.	м. Львів, Львівський будинок вчених, вул. Листопадового чину, 6	www.agrotimes.net
Практикум «Право на агробізнес»	13 квітня 2017 р.	м. Київ, готель Fairmont Grand Hotel, вул. Набережно-Хрещатицька 1	www.agropravo.in.ua
Круглий стіл «М&А в Україні: індикатори росту»	13 квітня 2017 р.	м. Київ, готель “Hilton”, бульвар Т. Шевченка, 30	www.mergers-acquisitions.aequo.ua
VIII Міжнародна конференція «Food Master 2017»	20 квітня 2017 р.	м. Київ, Конгресс-холл “Космополіт”, вул. В. Гетьмана, 6	www.trademaster.ua
Всеукраїнський форум із сільського туризму «Image Mapping»	21-22 квітня 2017 р.	м. Вінниця	www.pangeya.com.ua
Міжнародний форум з підтримки фермерства «Agroport West Lviv 2017»	27-29 квітня 2017 р.	м. Львів, Міжнародний аеропорт “Львів” імені Данила Галицького	www.agroport.ua
Весняний Діловий Форум у Львові	27-28 квітня 2017 р.	м. Львів, “Арена-Львів”, вул. Стрийська, 199	www.dilovyy-forum.com.ua
Міжнародна конференція «Ягоди України-2017: заморозка та свіжий ринок»	18-19 травня 2017 р.	м. Запоріжжя, “Славутич-Арена”, вул. Валерія Лобановського, 21	www.fruit-inform.com/ru/conferences
Всеукраїнська науково-практична конференція «Трансформаційні зміни національної економіки в умовах євроінтеграції»	30-31 травня 2017 р.	м. Дубляни, Львівський національний аграрний університет, вул. Володимира Великого, 1	www.lnau.lviv.ua

Зарубіжні події

Другий німецько-український форум харчових продуктів	22-27 квітня 2017 р.	Німеччина, м. Гамбург, м. Берлін	www.apd-ukraine.de/ua
Міжнародний сільськогосподарський ярмарок у м. Нові Сад	13-19 травня 2017 р.	Сербія, м. Нові Сад	www.ucci.org.ua
Міжнародна виставка «Macfrut»	10-12 травня 2017 р.	Італія, м. Ріміні	www.macfrut.com/en

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО “Львівська АГРАРНА ПАЛАТА” (ГОЛОВА РЕДКОЛЕГІ); СТЕФАНІШИН І.М. – ТОВ “РСЛ “ШУВАР” (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕГІ); ВУЙЧИК І.М. – ГО “Львівська АГРАРНА ПАЛАТА”; ПАНЬКІВ І.Я. – БО “Львівська АГРАРНА ДОРАДЧА СЛУЖБА”; ДОМАНСЬКИЙ А.Я. – ГО “Львівська АГРАРНА ПАЛАТА”; СОЛОМОНКО Д.О. – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: м. Львів, вул. Запільнична, 16, 2-й пов., тел./ф. +38 (032) 294-84-03, +38(067) 803-60-32

ПЕРІОДИЧІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ

ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДІСЛАТИ НА Е-MAIL: LVIVAGRI@GMAIL.COM